

AS SAARTE LIINID
Majandusaasta aruanne

Majandusaasta algus:	01.01.2015
Majandusaasta lõpp:	31.12.2015
Ärinimi:	AS SAARTE LIINID
Registrikood	10216057
Aadress:	Rohu 5 Kuressaare 93819
Telefon:	372 453 0140
Faks:	372 453 0149
Elektronposti aadress:	info@saarteliinid.ee
Interneti kodulehekülg:	www.saarteliinid.ee
Põhitegevusalad:	Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused (52221)

SISUKORD

2015. AASTA TEGEVUSARUANNE	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	23
Finantsseisundi aruanne	23
Koondkasumiaruanne	24
Rahavoogude aruanne (kaudne)	25
Omakapitali muutuste aruanne	26
Raamatupidamise aastaaruande lisad	27
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused	27
Lisa 2 Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja otsused, peamised riskid	33
Lisa 3 Uute ja muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) kasutuselevõtt	Tõrge!
Järjehoidjat pole määratletud.	
Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed	42
Lisa 5 Varud	42
Lisa 6 Materiaalne põhivara	43
Lisa 7 Immateriaalne põhivara	45
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	45
Lisa 9 Laenukohustused	45
Lisa 10 Sihtfinantseerimine	46
Lisa 11 Omakapital	47
Lisa 12 Maksuvõlad	47
Lisa 13 Rendid	47
Lisa 14 Müügitulu	49
Lisa 15 Tulu sihtfinantseerimisest	49
Lisa 16. Muude oluliste kasumiaruande kirjete all-liigendused	50
Lisa 17 Finantstulud- ja kulud	51
Lisa 18 Laenude tagatised ja panditud varad	51
Lisa 19 Tehingud ja saldod seotud osapooltega	52
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	53
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	54
JUHATUSE JA NÕUKOGU LIIKMETE ALLKIRJAD 2015 MAJANDUSAASTA ARUANDELE	55
MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE KLASSIFIKAATORILE (EMTAK)	56

2015. AASTA TEGEVUSARUANNE

1. ETTEVÖTTE ÜLDTUTVUSTUS

AS Saarte Liinid on asutatud 01. juulil 1994. aastal Eesti Vabariigi valitsuse korralduse alusel teede- ja sideministri 31. mai 1994. aasta käskkirjaga nr 90. Aktsiaseltsi ainuaktsionäriks on Eesti Vabariik, keda esindab majandus- ja taristuminister. AS Saarte Liinid asutati haldusterritoriaalselt oluliste riigi- ja munitsipaalsadamate haldamiseks ja ettevõtte tegutseb oma põhikirja, äriseadustiku ja teiste Eestis kehtivate õigusaktide alusel.

AS Saarte Liinid põhiülesanne on regionaalsete sadamate haldamine ja arendamine, eelkõige liinilaevaühenduste kindlustamine mandri ja asustatud saarte vahel. AS Saarte Liinid tegevuse eesmärgiks on laevade, reisijate, sõidukite ning kauba liikumise kvaliteetne ja otstarbekaim korraldamine ettevõtte poolt hallatavates sadamates. Regionaalsete sadamate arendamisel ei saa alati lähtuda ainult otsestest majanduslikest huvidest ning efektiivsusnäitajatest, sadamate tegevuse kavandamisel tuleb tihti põhineda laiematel kaalutlusotsustel. AS Saarte Liinid on sadamate arvult Eesti suurim sadamapidaja. Enamus ettevõtte kuueteistkümnest sadamast asub rannikumeres ning madalate veeolude, liikuvate setete ja vahelduva ilmastikuga on iga sadama asukohal oma spetsiifika.

AS Saarte Liinid on üldjuhul sadamate maa ja infrastruktuuri omanik või kasutab sadamaid pikaajaliste hoonestusõiguse lepingute alusel. Sadama pidajana ehitatakse taristu valmis kuni kaide, rampide, ootealade, laoplatside ja laadimisvõimalusteni. Samas osutab AS Saarte Liinid ise ka sadamateenuseid, kuna regionaalsete sadamate asukohad on seni välistanud stividoettevõtjate pikaajalise huvi. Äriühingu põhilisteks klientideks on parv- ja liinilaevadega sadamatevahelist reisijatevedu korraldavad operaatorettevõtted, sadamate kaudu veetavate kaupade omanikud ja laevaagendid.

Ettevõttel on igaks majandusaastaks oma põhitegevusest laekuvate vahenditega kaetav eelarve. Investeeringute ja soetuste kava põhineb aasta jooksul teenitud omavahenditel, riigieelarvest ja Euroopa Liidu struktuurifondidest eraldatud sihtfinantseeringutel, vajadusel võetakse investeeringute teostamiseks laenu. Kuna oluline osa AS Saarte Liinid investeeringutest ja soetustest kaetakse sihtfinantseeritud vahendite arvelt, ei kuulu ettevõtte riigi äriühinguna dividendimaksjate hulka.

Tulenevalt tegevusvaldkonna spetsiifikast ei konkureeri AS Saarte Liinid sadamapidajana reisijateveol rahvusvahelist liiklust teenindavate sadamatega. Ettevõtte vastutab eelkõige tingimuste loomise eest laevaühenduste pidamiseks Eesti asustatud saartega, seda nii Väinamere kui Peipsi järve sadamates. Parv- ja liinilaevad tegid 2015. aastal AS Saarte Liinid sadamate kaudu kokku 28 105 reisi, liinidel teenindati 2 284 958 reisijat ja 930 583 sõidukit. Ka kaubavedude osas ei konkureeri AS Saarte Liinid rahvusvahelist transiitkaupade voogu teenindavate Läänemeremaade sadamatega, kuna ettevõtte sadamad paiknevad põhilistest raudtee- ja maanteetranspordimagistraalidest kaugel. Äriühingu poolt hallatavad sadamad on olulised eelkõige regionaalse ettevõtluse seisukohalt. Põhilised teenindatavad kaubavood pärinevad Lääne-Eesti ja saarte ettevõtjatelt, moodustades olulise osa kogu piirkonna ekspordist. Asukohast tingitud tunnustatud operaatorettevõtete huvi puudumisel osaleb AS Saarte Liinid ise aktiivselt sadamate kaubaveovõimaluste tutvustamisel ja pakkumisel. Selles turuosas konkureeritakse teiste sama piirkonna sadamatega Eestis ja Lätis. Kokku veeti 2015. aastal AS Saarte Liinid sadamate kaudu 911 962 tonni kaupu, sealhulgas eksporditi 870 035 tonni erinevaid kaupu, imporditi 33 955 tonni puistekaupu ning võeti vastu kokku 7 972 tonni meresaadusi.

Majandusaasta lõpuks kuulus AS Saarte Liinid koosseisu 16 sadamat: Kuivastu, Roomassaare, Triigi, Abruka ja Ringsu Saare maakonnas; Heltermaa ja Sõru Hiiu maakonnas; Rohuküla, Sviby ja Virtsu Lääne maakonnas; Kihnu, Munalaid ja Manilaid Pärnu maakonnas; Piirissaare ja Laaksaare Tartu maakonnas ning Naissaare Harju maakonnas. Lisaks sadamatele kuuluvad äriühingu struktuuriüksuste hulka ujuvsüvendaja Watermaster ja töölaev Panda.

2. MAJANDUSKESKKOND

Eesti majanduse olukord on tervikuna seotud väliskeskkonnaga, mistõttu loob maailmamajanduses valitsev ebakindlus skeptilise fooni nii hetkeolukorrale kui lähituleviku arenguväljavaadetele. Eesti Panga majandusprognoosi andmetel korrigeerisid meie peamised kaubanduspartnerid majanduskasvu prognoose 2015. aastal valdavalt allapoole. Soome majandus endiselt kiratseb ega pruugi sel aastal väljuda kolm aastat kestnud langusest. Venemaa majandus on väheste majandusaktiivsuse ja sanktsioonide tõttu sel aastal sügavas languses ning majanduskasv jääb suure tõenäosusega negatiivseks ka järgmisel aastal, pärssides seejuures Läti ja Leedu majanduse väljavaateid. Positiivsem on olukord Rootsis, kus eelmise aasta majanduskasv küündis 3,0%ni aastas ja jätkub samal määral ka lähiaastatel. Eesti partnermajanduste aktiivust võivad suurendada odavad toormehinnad, eelkõige nafta hind ja Euroopa Keskpanka poolt algatatud toetava rahapoliitika jätkumine. 2016. aasta alguse andmetel võib juba nähe märke sellest, et koos majandusalsuse suurenemisega on viimastel kuudel paranenud ka kaubanduspartnerite kindlustunne. Soodne intressikeskkond peaks põhimõtteliselt toetama seni tagasihoidlikuna püsinud euroala investeeringute kasvu ning euro odavnemine valuutana aitab parandada Euroopas tegutsevate ettevõtete ekspordimahtude kasvu väljavaadet. Mõõdukalt positiivsete väljavaadete kõrval peab samas silmas pidama, et sõjalised konfliktid Ukrainas ja Lähis-Idas ning Euroopas toimuv pagulaskriis on olulise mõjuga destabiliseerivad faktorid, mille eskaleerumisel tuleb ümber hinnata ka majandusarengu prognoosisid.

Eesti majandust iseloomustas aasta vältel aeglane, kuid stabiilne kasv. Sisemajanduse kogutoodang kasvas 2015. aastal 1,1%, moodustades jooksevhindades kokku 20,5 miljardit eurot. Oma panuse SKP kasvu andis põllumajanduse, metsanduse ja kalapüügi tegevusalal toimunud lisandväärtuse suurenemine. Lisaks toetasid sisemajanduse kogutoodangu kasvu enim kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus ning kaubandus. Kaubanduse kasvu toetas eratarbimisel põhinev jaekaubanduse mahu stabiilne suurenemine. Negatiivselt mõjutas riigi majandust enim veonduse ja laonduse lisandväärtuse vähenemine, mis tuleneb põhiliselt Venemaaga seotud transiitkaubanduse mahtude jätkuvast langusest. Sisemajanduse kogutoodangu kasvu kahandasid oluliselt veel kohaliku ehitusturu vähenemine mahud ja nõrk välisnõudlus Eesti suurimal tegevusalal - töötlevas tööstuses.

Rahandusministeeriumi ja Eesti Panga 2015. aastal koostatud majandusprognooside kohaselt oodatakse majanduskasvu mõõdukat jätkumist 2016. aastal vahemikus 2,2% kuni 2,6% aastas. Kasvu toetab eeldatav ekspordi ja investeeringute kasvu taastumine.

Prognoosi aluseks on välisnõudluse mõõdukas, kuigi oodatust aeglasem taastumine, mis kompenseerib 2015. aastal üldisest palgataseme kasvust hoogu saanud eratarbimise tõenäolise vähenemise. Samas on kõik eeldused selleks, et siseriiklik tarbimiskindlus püsib ka järgneval aastal, kuna töötuse määr on madal ja sellest tulenevalt püsib ka hea palgatase. Kõrgem palgaootus on koondanud ettevõtete tähelepanu tootlikkuse tõstmisele, mida toetavad lähitulevikus nii madalad energiahinnad kui odav laenu raha. Eesti ettevõtted peavad tootmisahelas järk-järgult ülespoole nihkuma, kuna senise allhankemajanduse asemel tuleb konkureerida Põhjamaadega valdkondades, kus tootmine on siin potentsiaalselt konkurentsivõimelisem.

Eesti majanduskasv võib lähitulevikus kujuneda prognoositust kiiremaks, kuid samas on mitmeid riskifaktoreid, millega tuleb arvestada. Suurima negatiivse mõjuga majandusele on välisturgude jätkuv ebakindlus ja nõudluse oodatust aeglasem taastumine Eesti ekspordikaupade järele senistes sihtriikides. Eraldi vajavad tähelepanu arengud Rootsi majanduses, mis on üks peamine siinse ekspordi sihtriikidest. Rootsi kinnisvaraturu võimalik langus võib piirata Eesti pankade laenuvõimalusi, kitsendades investeeringute rahastamise võimalusi ja piirata veelgi nõudlust Eesti ekspordi järele. Lisaks lähiturude olukorrale mõjutab lähiajal Eesti majandusprognoose Euroopa migratsioonikriisiga seotud määramatus. Olukorra lahendused ja rände majandusliku mõju ulatus on hetkel veel ebaselged.

AS Saarte Liinid tegevuse spetsiifika tingib olukorra, kus valdkonniti mõjutavad ettevõtte majandustulemusi erinevad kirjeldatud faktorid. Kaubaveo teenindamisel on ettevõtte suurimaks mõjutajaks loodusliku toorme hinnad ja nõudlus Põhja-Euroopas. Reisijateveo puhul tuleb arvestada Eesti siseturu seisundiga, inimeste reaalse ostujõu ja autokütuse hinnatasemega. Hooajaliselt mõjutavad reisijateveo näitajaid välituristide lähteriikide majandusolukord ja arengutrendid.

Kaubavoogudest teenindab AS Saarte Liinid üldjuhul selliseid veoseliike, mille sihtturud asuvad Skandinaavia riikides, Saksamaal ja Hollandis. Meile kuuluvate sadamate kaudu eksporditakse põhiliselt paekivikillustikku, puitu ja turvast. Killustiku ja turba veomahud sõltuvad väetisetööstuse toorainena eelkõige Saksamaa ja Hollandi vastava tootmissektori trendidest, kuid samas on tegemist konkurentsile avatud turuga, mis toob kaasa sõltuvuse antud toormeliigi hindadest ja pakkumisest piirkonnas. Eksporditava ümarpuidu ja puiduhakke turg asub eelkõige Skandinaavias ja Soomes. Tegemist on samuti väga hinnantundliku turuosaga, kus Skandinaavia ettevõtete kõrval konkureeritakse ka Venemaa, Läti ja Leedu tarnijatega. 2015. aasta oligi hinna poolest Eesti kaubasaatjatele ebasoodne ning ümarpuidu eksport pidurdus märgatavalt. Lisaks turusituatsioonile sõltutakse loodusliku toorme puhul hooajaliselt ka selle varumiseks sobivatest ilmastikutingimustest ning loodusvarade kasutamiseks kehtestatud riiklikest regulatsioonidest.

AS Saarte Liinid poolt hallatavate sadamate kaudu toimuv reisijatevedu baseerub aastaringselt põhiosas siseriiklikel laevaliinidel. Põhiliseks kliendisegmendiks on siin Eesti elanikud ja ettevõtted, kelle potentsiaalseid otsuseid mõjutab enim sisemajanduse olukord. Oluliste faktoritena mõjutavad reisijate ja sõidukite veomahtusid vedelkütuse hind, reaalpalga suurus ning selle muutumine võrreldes elukallidusega. Individuaalne ostujõud on määrava tähtsusega nii siseturismi kui lühireisidega seotud otsuste ja valikute puhul. Liinilaevadel veetavate sõidukite puhul lisanduvad mõjuritena ettevõtluskeskkonna ja tööturu seisund. Tööturu osas põhineb mõju vedude mahule suurettevõtete piirkondlikul töökorraldusel ning tööjõu kasvaval maakondade vahelisel pendelrändel. Regionaalse ettevõtluse arengutrendid on samuti suurendanud autotranspordi osakaalu - vedude mahtu on tõstnud kohalik klastripõhine tootmine ja sellega seotud logistika, millele lisandub metsa- ja põllumajandusliku toorme väljavedu saartelt. Majanduskeskkonna välismõjurid on reisijateveo puhul olulised hooajaliselt suveperioodil, kui laevaliinidel kasvab välisriikidest pärit reisijate ja sõidukite arv. Oluline osa välisreisijatest saabub siia samuti naaberriikidest, eelkõige Soomest, Lätist ja Venemaalt ning sarnaselt siseriiklikule kliendile sõltuvad nende tarbimisotsused individuaalsest ostujõust ja päritoluriigi majanduse seisundist. Lisafaktorina tuleb arvestada riikidevaheliste poliitiliste suhete olukorraga.

2015. aasta majanduskeskkond võimaldas ettevõttel saavutada püstitatud müügieesmärgid liinilaevade teenindamisel, samuti reisi- ja kalalaevade teenindamisel. Paariaastase vaheaja järel oli taas edukas ujuvsüvendaja Watermaster tegevusaasta. Kavandatud tulude plaani täitmisel oli siinjuures oluline roll Euroopa Liidu toetusmeetmete taaskäivitumisel ning süvendustöödel, mis tehti struktuurifondidest rahastatud objektidel. Võrreldes varasemate aastatega saavutas parimad tegevus-tulemused ka töölaev Panda, kuigi seatud müügieesmärgid jäid veel täitmata. Kõige keerukamaks osutus aruandelaastal kaubavedudele seatud tulemuseesmärkide saavutamine, mida mõjutasid oluliselt ümar- ja hakkepuidu hindade langus ning üldine ebastabiilsus rahvusvahelistel turgudel.

2.1. Konkurentsiasend

2.1.1. Kaubavedu

Läänemere idakalda suuremate sadamate summaarne kaubakäive on viimastel aastatel olnud küllalt stabiilne ja moodustab hinnanguliselt kokku 450-500 miljonit tonni aastas. Venemaa tähelepanu suunamine Ust-Luga, Vössotski ja Primorski sadamate arendamisele Peterburi regioonis ning terav konkurents Läti, Leedu ja Soome sadamatega on Eesti osatähtsust piirkonna meretranspordis viimastel aastatel järk-järgult vähendanud. Eesti sadamate osatähtsus regiooni kaubavahetuses tervikuna on langenud ligikaudu 10%ni. Lisaks konkurentsile mõjutas 2015. aastal sadamate tegevust oluliselt üldine konfliktne majanduspoliitiline olukord ja rahvusvahelise kaubavahetuse mahtude vähenemine.

Kaubavahetuse pidurdumine oli märgatav ka viimastel aastatel väga kiiresti arenenud Venemaa sadamates. Mahtude kasv toimus küll Ust-Luga (+16%) ja Primorski (+11%) sadamates, kuid samas vähenesid veod Peterburi (-15,8%), Kaliningradi (-8,5%) ja Viiburi (-8,0%) kaudu. Laaditavate kaubaliikide teenindusmahud sadamate vähenesid märgatavalt Eestis (-18%) ning ka Soomes (-7,4%) ja Lätis (-6,0%). Veelgi drastilisem oli konteinervedude mahtude vähenemine kõigis loetletud riikides. Balti riikide võrdluses oli 2015. aastal sadamates teenindatud kaubamaht suurim Lätis - kokku ligi 70 miljonit tonni, järgnes Leedu ligi 46 ja Eesti 36 miljoni tonniga.

2015. aastal teenindati Eesti sadamates kokku 36,2 miljonit tonni kaupa, mis oli viiendiku võrra vähem kui aasta varem. Laevade lastimine ehk kauba laevale laadimine sadamas moodustas sadamate kaubamahust 25,3 miljonit tonni ja lossimine ehk kauba laevalt maha laadimine sadamas 10,9 miljonit tonni. Kui 2014. aastal toetas sadamate kaubamahu kasvu just Eesti sadamatesse saabunud kauba lossimise mahu kasv, siis 2015. aastal tegid nii lastimise kui lossimise maht viimase kümne aasta suurima languse. Kaupu lastiti 18% vähem ja lossiti 25% vähem kui 2014. aastal.

Statistikaameti andmetel on kaupade lastimine Eesti sadamates vähenenud viimase kümne aasta jooksul 42%, samas on sadamates lossitud kaupade maht kasvanud üle kahe korra. Viimastel aastatel ongi toimunud oluline nihe sadamateteenuste iseloomus ning sadamasse meritsi saabuvad kaubavood moodustavad juba 30% kõigist teenindatud kaupadest võrdluses 70% ulatuses sadamate kaudu meritsi lähetatavate kaupadega. Veel kümme aastat tagasi oli see suhe 10% lossimisele ja 90% lastimisele.

Kaupade lastimine Eesti sadamates on otseses sõltuvuses kaubaveost avalikul raudteel, kus veetakse peamiselt transiitkaupa. Kui transiidimahud vähenevad, vähenevad ka sadamate tegevusmahud. Sadamates lastitigi peamiselt vedelaid rafineeritud naftatooteid (ligi pool lastitud mahust), lämmastiku ühendeid ja väetisi (v.a looduslikud väetised), metsandus- ja metsavarumistooted ning koos transporditavaid kaupu. Lossiti enim samuti vedelaid rafineeritud naftatooteid (üle kolmandiku lossitud kaubast), koos transporditavaid kaupu ning kaevandus- ja karjääritooteid.

Tabel 1. Kaubavedu Eesti sadamate kaudu 2014 ja 2015 aastatel (tuhandetes tonnides)

sadama pidaja	2014	2015	muutus tonnides	muutuse %	osatähtsus 2014 %	osatähtsus 2015 %
AS Tallinna Sadam	28 321	22 430	-5 891	-20,80%	63,89%	61,97%
sh Paldiski lõunasadam	4 013	4 492	479	11,94%	9,05%	12,41%
AS Sillamäe Sadam	7 462	5 260	-2 202	-29,51%	16,83%	14,53%
Paldiski Põhjasadam	1 875	2 300	425	22,67%	4,23%	6,35%
AS Pärnu Sadam	1 738	1 800	62	3,57%	3,92%	4,97%
Kunda Sadam	1 605	1 420	-185	-11,53%	3,62%	3,92%
AS Tallinna Bekkeri Sadam	662	950	288	43,50%	1,49%	2,62%
AS Saarte Liinid	949	911	-38	-4,00%	2,14%	2,52%
Vene-Balti Sadam	1 516	780	-736	-48,55%	3,42%	2,16%
AS Miiduranna Sadam	120	280	160	133,33%	0,27%	0,77%
Lehtma Sadam	78	63	-15	-19,23%	0,18%	0,17%
Kokku	44 326	36 194	-8 132	-18,35%	100,00%	100,00%

Kuigi kogu Eesti sadamate poolt teenindatud mahust moodustab AS Saarte Liinid sadamate kaubamaht vaid 2,52%, suutis ettevõtte 2015. aastal konkurentidega võrreldes oma positsioone taas pisut parandada. Kaubavedude puhul on AS Saarte Liinid põhikonkurentideks Pärnu ja Paldiski sadamad. Saartel paiknevatest sadamatest on AS Saarte Liinid olulisimaks konkurendiks Hiiumaal asuv Lehtma sadam. Saare maakonnas on piirangutega tehnilised võimalused kaubaveoks olemas Saaremaa sadamas ja Mõntu sadamas, kuid erinevatel põhjustel mõlemast neist 2015. aastal regulaarset kaubavedu ei toimunud ja arvestatavat konkurentsi ei paku nimetaud sadamad ka lähiaastatel.

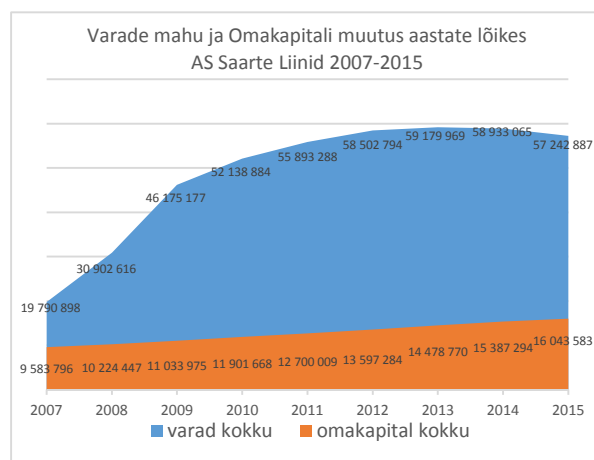
2.1.2. Reisijate vedu

Reisijate teenindamisel rahvusvahelistel laevaliinidel on Eesti sadamate konkurentsiasend kaubaveost erinev, kuna transiitliikluse osakaal on reisijate teenindamisel väike ja sadamatesse saabutakse pigem kui sihtkohta. Sama kehtib üldjuhul ka piirkonna tähtsamate sadamate kohta Soomes, Rootsis, Venemaal ja Lätis. Sellest tulenevalt on AS Tallinna Sadam sisuliselt turgu domineerivaks ettevõtteks, teenindades praktiliselt kõiki Eesti olulisi rahvusvahelisi reisilaevaühendusi. 2015. aastal läbis ettevõtte sadamaid 9,793 miljonit reisijat, aastaga kasvas reisijate arv 0,221 miljoni inimese ehk 2,3% võrra.

Sarnaselt AS Tallinna Sadam positsioonile rahvusvaheliste laevaliinide teenindamisel Eesti sadamates on AS Saarte Liinid turgu valdav ettevõtte reisijateveo osas siseriiklikel laevaliinidel. Kuna reisijateveol täidab AS Saarte Liinid sisuliselt riiklikku tellimust parv- ja liinilaevade ühendustingimuste tagamiseks, siis selles valdkonnas ettevõtte realsed konkurendid puuduvad. 2015. aastal läbis AS Saarte Liinid sadamaid 2,284 miljonit reisijat, aastaga kasvas reisijate arv 0,079 miljoni inimese ehk 3,6% võrra, lisandus üks hooajaline laevaliin.

3. TEGEVUSTULEMUSED

Ajavahemikul 2007-2014 läbis AS Saarte Liinid Euroopa Liidu struktuurfondidest ja riigieelarvelistest vahenditest rahastatud projektide raames tehtud investeeringutega väga kiire kasvuperioodi. Kiire kasv tõi kaasa muutused äriühingu kohustuste ja varade vahelkorras ning tulude ja kulude struktuuris. Sihtfinantseering on arvestuslikult saanud bilansis AS Saarte Liinid suurimaks kohustuseks ja põhivarade kulum kasumiaruande suurimaks kulukirjeks. 2015. aastal jätkus eelneval majandusaastal alanud äriühingu bilansimahu vähenemine, mis on seotud Euroopa Liidu struktuurifondidest rahastatud investeeringute lõppemisega ning majandusaasta jooksul arvele võetud sadamates ehitatud ja rekonstrueeritud põhivara amortisatsioonikulu kasvamisega.

Peale eelpool viidatud investeeringute teostamist põhineb määrav osa AS Saarte Liinid varade mahust sihtfinantseeritud vahenditel. Sellest tulenevalt vähendab antud varagrupi iga-aastane kulum ka pikaajalise kohustusena arvele võetud sihtfinantseeringu mahtu. 2015. aastal teostati põhilised investeeringud ettevõtte omavahendite arvelt, kuna uue Euroopa Liidu rahastamisperioodi sihtfinantseeritud vahendite kasutamine lükkus edasi 2016. aastasse. Seoses pausiga uute võõrvahendite kaasamisel vähenesid ettevõtte kohustused märgatavalt ning jätkus omakapitali osatähtsuse kasv AS Saarte Liinid bilansimahus.

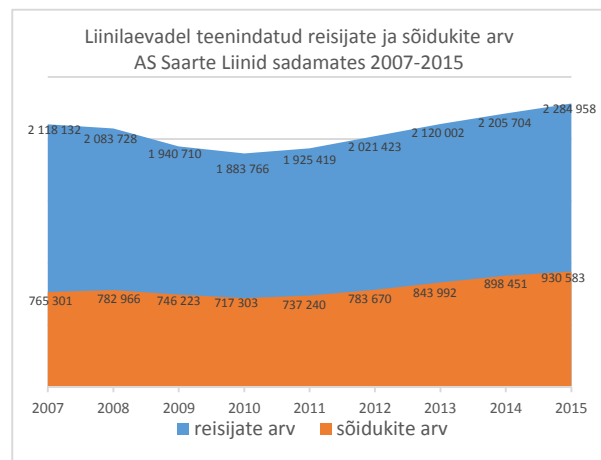
Vastavalt kokkuleppele omanikuga põhineb AS Saarte Liinid omakapitali kasv kasumil, mis reinvesteeriakse igal aastal täies mahus regionaalsetesse sadamatesse. Aruandeaasta lõpul moodustas omakapital 28% ettevõtte koguvahenditest. Viidatud trendi jätkumine on oluline, kuna Euroopa Liidu meetmete mahu vähenemisel tulevikus muutuvad omakapital ja selle osakaal kogu-varadest põhiliseks aluseks äriühingu potentsiaalsele investeerimisvõimekusele ning laenuvõimele. 2015. aastal teostatud suurimad investeeringud tehti sadamahoone rekonstrueerimisel Munalaiu, Rohuküla ja Roomassaare sadamates ning renoveerimistöodel Kuivastu ja Heltermaa sadamahoone, lisaks soetati Virtsu sadamasse eeskopp-laadur ja sadamaala puhastusmasin. Roomassaare, Ruhnu ja Abruka sadamates ehitati välja uus interaktiivne videovalve süsteem, millega koos uuendati ja ühtlustati seni suuremate sadamate jälgimiseks kasutatud videovalve- ja salvestuse tarkvara. Keskkonnakaitselistest investeeringutest olulisim oli mobiilsete pilsi- ja fekaalvee vastuvõtuseadmete soetamine Roomassaare, Naissaare, Kuivastu, Virtsu ja Heltermaa sadamatesse.

Majandustegevuse tulemused olid 2015. aastal AS Saarte Liinid seisukohalt head, kuid reisijateveo teenindamisel saavutatud rekordiliste mahtude juures tuli leppida tagasimineku kaubavedude puhul. Sadamates teenindatud liinireiside koguarv kasvas 28 105 reisini, sadamaid läbis kokku 2 284 958 liinireisijat ja 930 583 liinidel veetud sõidukit. Kõik saavutatud näitajad on senise tegevusaja suurimad. Reisijateveo teenindamisel saavutatud rekordilisi tulemusi tasandas mõnevõrra tagasimineku kaubalaevade teenindamisel – AS Saarte Liinid sadamaid külastas 309 kaubalaeva ja nendega veeti kokku 911 962 tonni kaupa. Ettevõttele kuuluvates väikelaevasadamates teenindati 5 684 alust 19 853 inimesega pardal, mis on samuti mõnevõrra vähem kui eelneval, 2014. aastal.

3.1. Reisijate ja sõidukite arv teenindatud liinidel

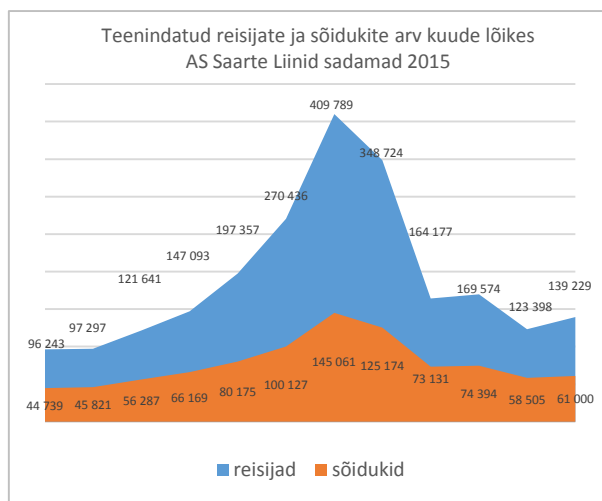
AS Saarte Liinid sadamates teenindatakse erinevaid riigisiseseid laevaliine, olulisimaks on avaliku reisijateveoga tegelevad regulaarliinid. Aruandeaastal tagati AS Saarte Liinid sadamates kokku 12 regulaarliini toimimine. Ettevõtte sadamate kaudu peetakse ühendust Saaremaa, Hiiumaa, Muhu, Vormsi, Kihnu, Ruhnu, Abruca, Manilaiu ja Piirissaare saartega.

AS Saarte Liinid sadamaid läbinud reisijate arv kasvas 2015. aastal 79,3 tuhande reisija võrra ehk 3,6% ning jõudis 2,285 miljoni reisijani aastas (2014. aastal teenindati kokku 2,208 miljonit reisijat, reisijate arv kasvas aasta jooksul 85,7 tuhande inimese võrra ehk 4,0%). Reisijate arvu kasv tulenes põhimahus kahelt suuremalt liinilt: Kuivastu-Virtsu liinil suurenes teenindatud reisijate arv 2015. aastal 45,7 tuhande reisija võrra ehk 3,0%, kasvades kokku 1,547 miljoni reisijani; Heltermaa-Rohuküla liinil suurenes teenindatud reisijate arv 2015. aastal 20,3 tuhande reisija võrra ehk 3,8%, kasvades kokku 0,552 miljoni reisijani.

Neil kahel põhiliinil veetud reisijate arv kokku moodustas 91,9% kõigist AS Saarte Liinid sadamates teenindatud reisijate arvust, ülejäänud üheksal liinil teenindati 2015. aastal 8,1% reisijatest. Eelmisel aastal olid samad näitajad 92,2% ja 7,8% ning viimastel aastatel toimunud väiksemate saarte ühenduste osatähtsuse kasv jätkub, kuna sadamad on põhimahus kaasajastatud ja liine on teenindamas uued parvlaevad. Rohuküla-Sviby liinil kasvas reisijate arv 8 761 inimese võrra ehk 15,6%, Kihnu-Munalaiu liinil 4 636 inimese võrra ehk 10,5%, Triigi-Sõru liinil 3 506 inimese võrra ehk 9,0%, Ringsu-Roomassaare liinil 325 inimese võrra ehk 22,5% ja 2015.aastal avatu hooajalisel liinil Ringsu-Munalaiu veeti 1 857 reisijat.

Samas tuleb siinkohal silmas pidada, et Kihnu ja Ruhnu ühenduste puhul on nimetatud liinide veomahtude kasv osaliselt tingitud saartega seotud liinide ümberkorraldamisest. Ajaliselt pikemaid liine kasutatakse alternatiivide olemasolul vähem ja nii vähenes 2015. aastal reisijate arv Kihnu-Pärnu liinil - 3 525 inimese võrra ehk -29,4% ning Ringsu-Pärnu liinil -1 036 inimese võrra ehk -20,0%. Lisaks vähenes reisijate arv Laaksaare-Piirissaare liinil -347 inimese ehk -4,8% ja Roomassaare-Abruca liinil -807 inimese võrra ehk -13,5%. Nimetatud liinidel on suur osatähtsus puhkajate liikumisel ja saartel korraldatavatel üritustel. Suurema mahutavusega kaasaegsete liinilaevade kasutamine on toonud kaasa ka teenindatud sõidukite arvu kasvu. Lisaks on oma osa siin kindlasti ka 2015. aastal püsivalt madalatel vedelkütuse hindadel ning tööhõivega seotud pendelrände suurenemisel. AS Saarte Liinid sadamaid läbinud sõidukite arv kasvas 2015. aastal 32,1 tuhande sõiduki võrra ehk 3,6% ning jõudis rekordilise 930,6 tuhande sõidukini (2014. aastal teenindati kokku 898,5 miljonit sõidukit, nende arv kasvas aasta jooksul 54,5 tuhande võrra ehk 6,5%).

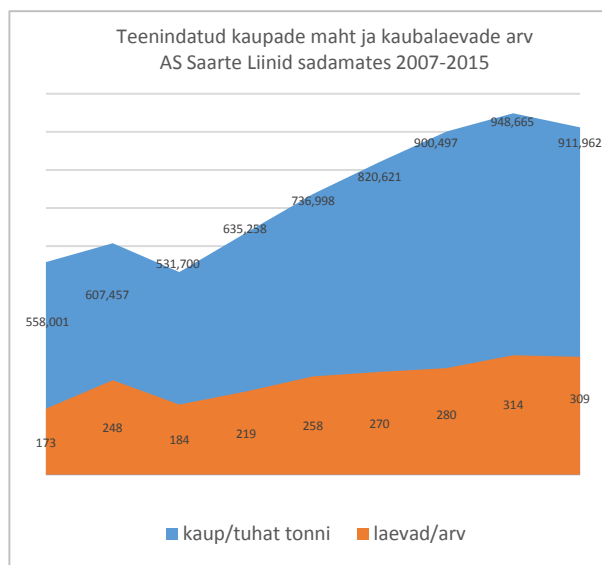
Ka teenindatud sõidukite arvu kasv 2015. aastal toimus põhimahus kahel suuremal parvlaevaliinil: Kuivastu-Virtsu suunal kasvas üleveetud sõidukite arv 25,1 tuhande võrra ehk 4,0%, kokku 648,8 tuhande sõidukini ning Heltermaa-Rohuküla suunal 6 054 tuhande võrra ehk 2,7%, kokku 225,5 tuhande sõidukini. Nendel kahel liinil üleveetud sõidukite arv moodustab 93,9% kõigist AS Saarte Liinid sadamate kaudu veetud sõidukitest. Teistel laevaliinidel veeti aasta jooksul 6,1% teenindatud sõidukitest. Suuremate liinide suurema osakaal sõidukite veol võrreldes reisijateveoga on osaliselt tingitud ka sellest, et Abruksa ja Ruhnu saartega seotud liinidel sõidukeid regulaarselt ei veeta.

Asjakohane on märkida, et AS Saarte Liinid sadamaid läbivate reisijate ja sõidukite teenindusmahud on väga sesoonsed ja muutuvad hooajaliselt oluliselt. Avalikel regulaarliinidel jääb aasta jooksul veetud reisijate ja sõidukite põhimahud II ja III kvartalisse. Liinilaevadega teostati aruandeaastal perioodil märts-september 60,0% reisidest. Sõidukite arv antud ajavahemikul moodustas 63,4% ja reisijate osakaal koguni 67,3% aasta kogumahust.

3.2. Kaubavedude teenindamine

2015. aastal moodustas AS Saarte Liinid sadamates teenindatud kaupade kogumaht kokku 911,9 tuhat tonni. Võrreldes eelmise aastaga vähenes kaubamaht esmakordselt peale 5 aastat kestnud kiiret kasvu. Majandusarengu üldise aeglustumise ja rahvusvaheliste suhete pingestumise mõjud kajastuvad üha selgemalt riikide sisemajanduste tulemustes ning Eesti ei ole siinjuures erandiks.

Möödunud majandusaastal veeti kaupu kokku kümne AS Saarte Liinid sadama kaudu, seejuures 99,7% teenindatud kaupadest liikus läbi viie tähtsama sadama: Virtsu, Roomassaare, Heltermaa, Rohuküla ja Kuivastu. Ülejäänud 0,3% jagunes väiksemate sadamate vahel, kus kaupade laadimine ja lossimine üldjuhul seotud kohaliku ettevõtlusega. Väikesaarte sadamates osutatakse sadama-teenuseid põhiliselt kala ja muude meresaaduste vastuvõtul, ehitusmaterjalide ja kütuse transpordil ning põllumajandusega seotud vedude puhul Eesti saartele või sealt mandrile. Aeg-ajalt toimub ka metsamaterjali ja puidu väljavedu ning teehooldusega seotud materjalide, killustiku ja teesoola sissevedu väikesaarte sadamatesse.

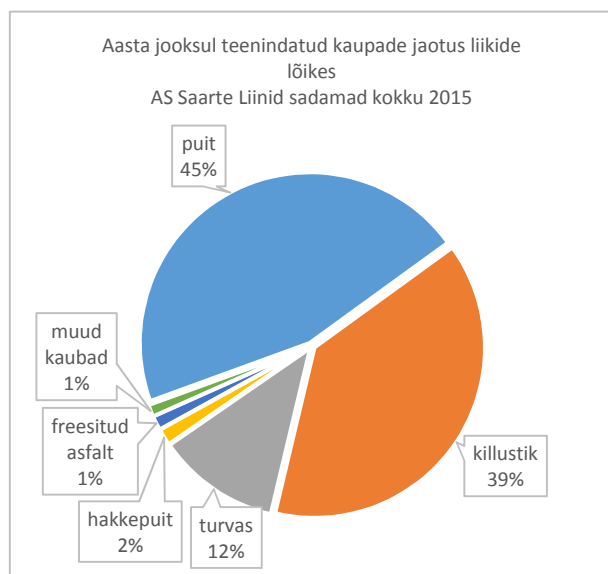

Kaubaveovõimaluste laiendamine ja mitmekesistamine on muutunud aasta-aastalt järjest olulisemaks prioriteediks AS Saarte Liinid poolt hallatavate sadamate arendamisel. Äriühingu omavahendite osatähtsus investeringute ja soetuste finantseerimisel suureneb, kuna seni parv- ja liinilaevauhenduste arendamiseks kasutatud Euroopa Liidu struktuurifondide maht väheneb ning samal ajal kasvab omateenitud vahenditest rahastatud arendustegevuse maht kommertsteenuste osutamiseks. Terav rahvusvaheline konkurents kaubavedajate vahel eeldab ka sadamatelt paindliku kasutusvõimalusega ja multifunktsionaalse taristu olemasolu. Oluliseks märksõnaks konkurentsivõimelise sadamateenuste pakkumisel saab lähiaastatel sadama pidaja valmisolek kaupade, eelkõige just loodusliku toorme esmaseks töötlemiseks sadama territooriumil.

AS Saarte Liinid sadamate kaudu veeti 2015. aastal kokku 911 962 tonni kaupu, aastaga veetud kaubamaht vähenes võrreldes 2014. aastaga -36 703 tonni ehk -3,9%. Võrdlusnäitajate puhul oli tegemist esimese tõsise tagasilöögiga alates 2009. aastast toimunud veomahtude kasvust. Aasta jooksul teenindatud kaupadest laaditi 870 035 tonni ja lossiti 41 927 tonni.

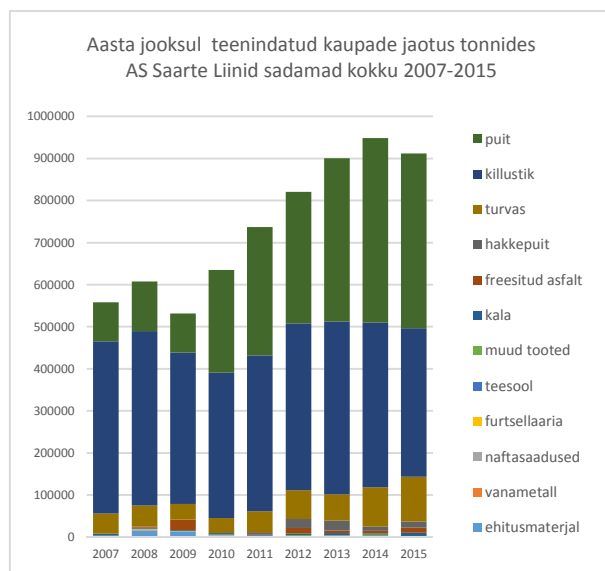
Kogu lossitud kaup on üldjuhul kohalikuks või piirkondlikuks tarbimiseks sisseveetav ehitus- ja teehooldusmaterjal, samuti lähikonnas püütud kala ja vetikad. Laaditud kaup, millest põhiosa moodustavad killustik, ümarpuit, hakkepuit ja turvas, viiakse täies mahus ekspordina Rootsi, Soome, Saksamaale ja Hollandisse. Kuna olulise osa teenindatud kaubaveost moodustavad mahu- ja puistekaubad, siis on AS Saarte Liinid suuremates sadamates lisaks laadimisele ja lossimisele loodud esmased võimalused kaupade hoiustamiseks ja ladustamiseks. Kaupade väärindamine ja tootmisprotsesside osaline toomine oma territooriumile on Eestis kaubavedusid teenindavate regionaalsete sadamate jaoks üha tähtsam. AS Saarte Liinid sadamates toodeti aruandeaastal küll ainult hakkepuitu, kuid nagu eelpool viidatud on tõenäoliselt on just see valdkonnaks, kus ettevõtte saab tulevikus klientide hulka ja teenuste mahtu laiendada.

Erakordselt pehmed ilmastikuolud talvekuudel, võimaldasid erinevalt varasematest aastatest teenindada kaubalaevu juba veebruaris ja märtsis ning sellest tulenevalt jätkus I poolaastal eelmise aastaga võrreldav vedude maht (+8 804 tonni võrreldes 2014. aasta sama perioodiga). Ümarpuidu hindade jätkuv langus tõi kaasa olukorra, kus augustist oktoobrini vähenes kaubavedude maht järsult. Aasta viimastel kuudel toimus mõningane elavnemine, kuid kokkuvõttes veeti II poolaastal oluliselt vähem kaupu kui eelnenud aastal (-45 507 tonni võrreldes 2014. aasta sama perioodiga).

Vaatamata ebasoodsale turusituatsioonile ja veomahtu vähenemisele moodustas eksporditav ümarpuit suurima osa 2015. aastal AS Saarte Liinid sadamates teenindatud kaupade kogumahust, seda veeti kokku 415 414 tonni ehk 45,6% aastasest kaupade kogumahust (2014. aastal 438 524 tonni ehk 46,2%). Kaubagruppide lõikes jäi 2015. aastal kavandatust oluliselt väiksemaks ka eksporditava dolomiitkillustiku osa. Majandusaasta keskel kaubaomaniku poolt täpsustatud teabe kohaselt kaotati Virtsu sadama kaudu Saksamaale keemiatööstuse toorainena veetud dolomiitkillustiku turg osaliselt konkurentidele ning aasta kokkuvõttes veeti killustikku 353 089 tonni, ehk 38,7% kaupade kogumahust (2014. a 392 216 tonni ehk 41,3%).

Mõningal määral leevendasid suuremate kaubagruppide vähenemist kerged puistekaubad. Freesturvast veeti kokku 106 546 tonni ehk 11,7 % kaupade kogumahust, hakkepuitu veeti 14 315 tonni ehk 1,6% kaupade kogumahust ja freesasfalti 12 353 tonni ehk 1,4 aastasest kaupade kogumahust. Freesasfalt ja graniitkillustik moodustavad ehitus- ja teehooldusmaterjalina põhiosa AS Saarte Liinid sadamates lossitud kaupadest, samuti lähikonnas püütud kala ja vetikad. 2015. aastal liikus läbi ettevõtte sadamate 7 656 tonni kala, mis moodustas 0,8 % kaupade mahust ja on AS Saarte Liinid tegevusaja parim tulemus, talviseks teehoolduseks kasutatavat teesoola kokku 1 700 tonni ehk 0,2% kaupadest, muid erinevaid valmistooteid kogumahuga 403 tonni ehk 0,04% kaupadest, furtsellaariat 316 tonni ehk 0,03% ning 170 tonni naftasaadusi ehk 0,02% kaupadest. Ülejäänud osa kaubamahust, mida AS-i Saarte Liinid sadamate kaudu veeti, moodustub erinevatest kaubagruppidest ning suurem osa neist on seotud sadamate kaudu piirkonda sisseveetud kaubaartiklitega.

Puidu väljaveomahu pidurdumine 2015. aastal tulenes otseselt muutusetest antud kaubaliigi nõudluses välisturgudel. Kui 2014. aastal mõjutas soojast talvest tulenev veomahtude vähenemine AS Saarte Liinid jaoks väheolulist hakkepuitu, siis aruandeaastal kahanes nõudlus ümarpuidule, mis on suurimaks äriühingu poolt teenindatavaks kaubagrupiks. Energiaressursside jätkuvalt madal hind rahvusvahelistel turgudel sunnib Venemaa ettevõtjaid kasutama teisi looduslikke toormeliike väheneva rahavoo kompenseerimiseks. Nõudluse vähenemise Eestist eksporditavale puidule on erinevatel hinnangutel tinginud just Venemaalt tarnitud odava puidu jõudmine Skandinaavia turule. Hindade taastumist regionaalsel ümarpuidu turul oodatakse 2016. aasta lõpus.

Ümarpuidu ja hakkepuidu suhteliselt suur sõltuvus sihtturgude hinnatasemetest seab tulevikus Eestis regionaalsel tasandil teraviku optimaalsete raiemahtude määratlemisele, mis tagaks valdkonna ettevõtjate jätkusuutliku arengu. Pikas perspektiivis võib eeldada puidupõhiste kaupade veomahu taastumist ja stabiliseerumist Eesti ja sealhulgas ka AS Saarte Liinid sadamatest, kuna tegemist on taastuva ressursiga. Kindlasti kasvab aga tähelepanu puidu müügieelsele väärimisele ning sadama pidajate seisukohalt omandab suurema tähtsuse võimaluste loomine kaupade töötlemiseks sadamates.

2013. aastani suurimaks AS Saarte Liinid sadamates teenindatud kaubagrupiks olnud dolomiidkillustiku näol on samuti tegemist rahvusvahelisest nõudlusest sõltuva loodusliku toormega. Kuna tegemist on spetsiifiliste omadustega toormega on tarnijate vaheline konkurents turgudel siin võrreldes puiduga oluliselt väiksem. Samas on ka nõudlus piiratud, kuna tegemist on keemiatööstuse toorainega ning turusituatsiooni muutmiseks piisab ühe tarnija lisandumisest regioonis. Virtsu sadama kaudu toimuvad veomahud on määratletud pikaajalise koostööleppes vähemalt 2022. aastani, kuid sarnaselt ümarpuidule tõi siin 2015. aasta kaasa konkureeriva tarnija sisenemise turule Skandinaaviast ning Eestist eksporditava killustiku kavandatud mahtude kasvu ei toimunud. Siiski võib arvestada, et maardlate sadamate läheduses olevatest asukohtadest tulenevalt jääb antud kaubaliik ettevõtte jaoks üheks kahest olulisemast ka lähitulevikus.

AS Saarte Liinid sadamates teenindatavatest kaubagrupidest on lähiajal suurim suhteline kasvupotentsiaal puistekaupadena veetaval freesturbaal ja hakkepuidul. Nii saartel kui Lääne-Eestis asuvad suured turbamaardlad ning samuti on seni kasutamata oluline osa vähe kvaliteetsest metsaressursist. Kui turba tootmise ja ekspordi osas võivad tulevikus muutuda oluliseks mõjuriks veomahtudele Euroopa Liidu kokkuleppelised piirangud fossiilse toorme kasutamisel, siis hakkepuidu, puidugraanulite- ja pelletite tootmine võiks olla need tegevusalad, mida saab seostada regionaalsete sadamatega ja sadamate kaudu toimuva kaubaveoga.

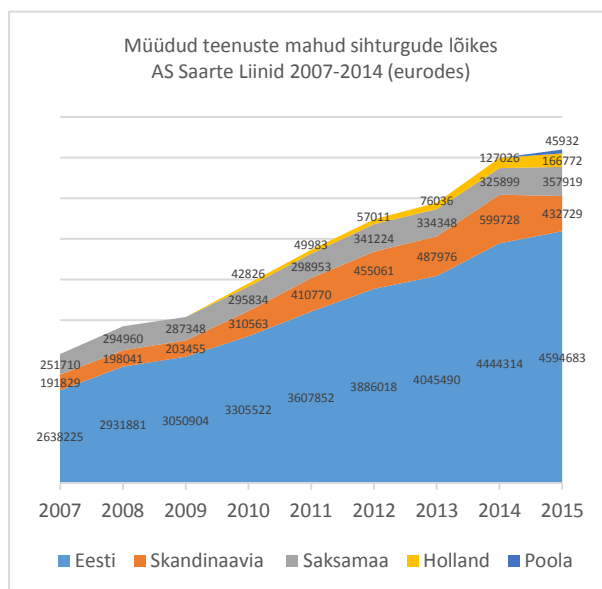
Kaubavedude mahu pidurdumine kajastus ka sadamates teenindatud laevade koguarvus. Kaubalaevade külastused vähenesid eelkõige seoses ümarpuitu vedavate aluste vähenemisega Roomassaare (-11) ja Rohuküla (-9) sadamates. Väiksematest kliendigruppidest oli 2015. aasta edukas nii kalalaevade kui reisilaevade osas. Kalalaevade külastuste arvu mõjutab enim hooajaliste püügipiirkondade paiknemine Läänemeres, millest aruande aastal võitis kõige rohkem Roomassaare sadam, kus külastuste arv kasvas oluliselt (+49), samuti tegi hea tulemuse Virtsu sadam (+19). Reisilaevaliikluse kasv oli mitmendat aastat järjest seotud eelkõige Naissaare (+77) sadamaga, kuna saarel puudub riigi poolt tellitud liinilaevaühendus ning erinevad eraettevõtjad konkureerivad kasvava turuniši pärast. Huvi väikesaarte vastu on tõusuteel ka mujal, seejuures kasvas külastuste arv Ringsus (+10) ning teist hooaega järjest kasvas kommertsreiside arv ka Peipsi järve sadamates Piirissaares (+27) ja Laaksaates (+3).

3.3. Tulud ja kulud

AS Saarte Liinid 2015. aasta majandusaasta tulude maht kujunes ettevõtte tegevusajaloo suurimaks, moodustades kokku 7 382 303 eurot. Võrreldes 2014. aastaga kasvasid tulud kokku 185 317 euro ehk 2,5% võrra. Tuludest suurim osatähtsusega olid müügitulud, kokku 5 598 035 eurot ehk 75,8% kogutuludest. Aastaga kasvasid äriühingu müügitulud 101 068 euro ehk 1,8 % võrra. Sihtfinantseeritud põhivara amortisatsioon moodustas aruandeaastal 1 717 403 eurot ehk 23,2% äriühingu tuludest. Eelmisel, 2014. aastal olid ettevõtte kogutulud 7 196 986 eurot, millest müügitulude maht moodustas 5 496 967 eurot ehk 76,4% ja sihtfinantseeritu põhivara amortisatsioon 1 646 334 eurot ehk 22,9% kogutuludest.

AS Saarte Liinid kulud moodustasid 2015. aastal kokku 6 744 097 eurot, kasvades aastaga 445 992 euro võrra ehk 7,1%. Võrdlusperioodil, 2014. aastal, olid tegevuskulud kokku 6 298 105 eurot, kasvades eelmise aastaga võrreldes 519 053 euro võrra ehk 8,9%. Müügitulu marginaalne osatähtsuse vähenemine AS Saarte Liinid majandusnäitajates toimus seoses kavandatud müügieesmärkide täitmata jäämisega ning sihtfinantseeritud põhivara osakaalu korrigeerimisega aruandeaastal. 2015. aasta müügitulemusi mõjutasid eelkõige kavandatud väiksemad tulud kaubavedudelt ning elektrienergia edasimüügil. Vaatamata osatähtsuse kasvule jäi täitmata ka sihtfinantseeritud põhivara amortisatsiooni eelarve, kuna 2014-2020 rahastamisperioodi vahenditest kavandatud investeeringud lükkusid edasi ning eelmise perioodi sihtfinantseerimise mahtu vähendati.

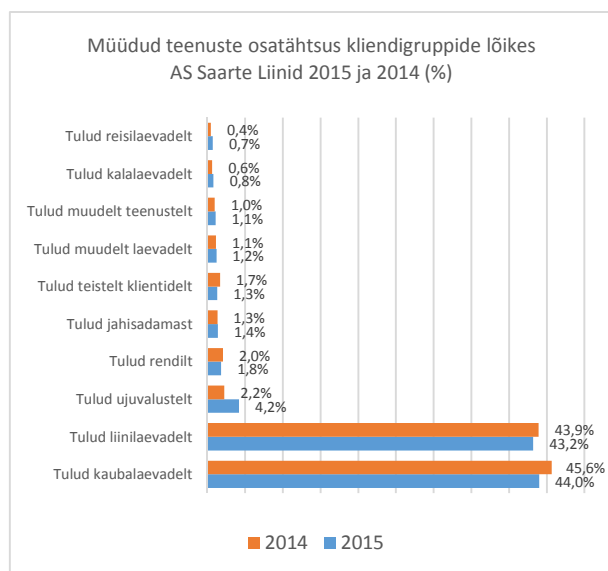
AS Saarte Liinid teenuste müük põhineb olulises osas koduturul, mis moodustas 2015. aastal 82,1% müügituludest. Ekspordi osakaal on viimastel aastatel mõõdukalt kasvanud, kuid pidurdus 2015. aastal seoses puidu väljaveo aeglustumisega Skandinaavia suunal. Põhiline tulu teeniti sadamateenuste osutamiselt siseriiklikele parv- ja liinilaevadele, väiksemas mahus teiste laevadele ja sadamate teenuseid kasutavatele klientidele. Eksporditulu põhineb täielikult kaubalaevade teenindamisel. Välisurgudest on jätkuvalt kõige tähtsam Skandinaavia (ümarpuidu ja hakkepuidu eksport), millele järgnevad Saksamaa (dolomiidikillustiku eksport) ja Holland (freesturba eksport ja freesasfalti import). Vähesel määral on killustikku ja ümarpuitu eksporditud ka Poola sadamatesse.

Tabel 2. AS Saarte Liinid müügitulu jaotumine aastate ja turgude lõikes 2007-2015 aastatel (eurodes)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Eesti	2 638 225	2 931 881	3 050 904	3 305 522	3 607 852	3 886 018	4 045 490	4 444 314	4 594 683
Skandinaavia	191 829	198 041	203 455	310 563	410 770	455 061	487 976	599 728	432 729
Saksamaa	251 710	294 960	287 348	295 834	298 953	341 224	334 348	325 899	357 919
Holland				42 826	49 983	57 011	76 036	127 026	166 772
Poola									45 932
müügitulu kokku	3 081 764	3 424 882	3 541 707	3 954 746	4 367 558	4 739 314	4 943 850	5 496 967	5 598 035
siseturu osakaal	85,6%	85,6%	86,1%	83,6%	82,6%	82,0%	81,8%	80,9%	82,1%

Tulud: AS Saarte Liinid müügieesmärkide täitmine jaguneb kliendigruppide lõikes kolme põhilise prioriteedi vahel: sadamateenuste osutamine parv- ja liinilaevadele, sadamateenuste osutamine kaubalaevadele ja teenuste osutamine ujuvalustega (ujuvsüvendaja Watermaster ja töölaev Panda). Teised kliendigrupid on teenuste osutamisel ettevõtte samaväärselt olulised, kuid nende osakaal on siiski märgatavalt väiksem, moodustades eelmisel aastal kokku vähem kui 8,6% müügituludest.

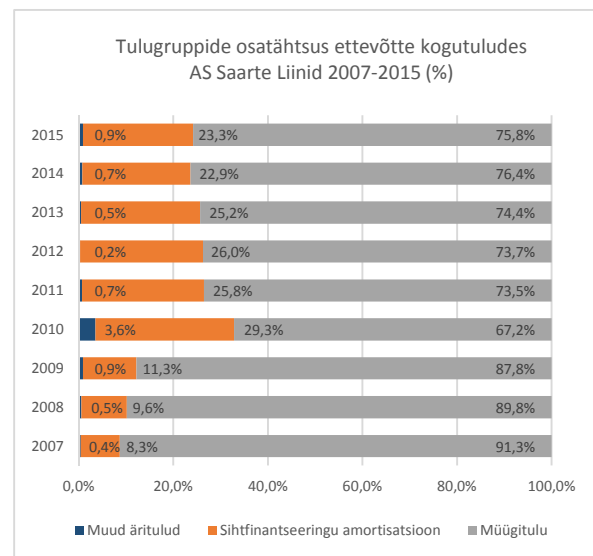

2015. aastal oli kliendigruppidest äriühingu jaoks suurima tähtsusega kaubalaevade teenindamine moodustades kokku 2 465 546 eurot ehk 44,0% müügituludest. Liini- ja parvalaevadele osutatud teenuste maht jäi kaubavedudest väiksemaks teist aasta järjest, moodustades kokku 2 418 264 eurot ehk 43,2% majandusaastal müüdnud teenustest. Liinilaevadele teenindamise osatähtsust toetab sadamatasude kõrval oluliselt ka elektrienergia edasimüük sadamates seisvatele alustele. 2015. aastal müüs AS Saarte Liinid elektrit kokku edasi 205 850 euro eest, sealhulgas liini- ja parvalaevadele 123 449 euro eest. Elektrist suurema osakaaluga olid liigiti sadamateenuste osutamine kokku 3 018 981 euroga ja laadimis- ja lossimisteenuste osutamine ujuvalustele kokku 1 846 207 euroga.

Olulise muutuse tulude jaotuses kliendigruppide ja tululiikide jaotuses tõi majandusaastal kaasa ujuvalustele seatud müügieesmärkide märgatavalt edukam täitmine võrreldes paari varasema majandusaastaga. Töölaev Panda täitis eelarve 57 704 euro ulatuses ehk 72,1% ja ujuvsüvendaja Watermaster koguni 202 830 euro ulatuses ehk 101,4%.

Seoses IFRS põhimõtete rakendamisega äriühingu aruannete koostamisel, kajastatakse ka sihtfinantseeringu arvelt soetatud põhivarade amortisatsioon majandusaasta jooksul ettevõtte tuludes.

2015. aastal moodustas sihtfinantseeritud põhivarade amortisatsioon kokku 1 717 403 eurot ehk 23,3% AS Saarte Liinid kogutuludest, 2014. aastal oli selle maht 1 646 334 eurot ehk 22,9% majandusaasta kogutuludest. Antud tulugrupi osatähtsus järgnevatel aastatel tõenäoliselt ei muutu, kuna vastavalt kehtivale arengukavale ja rahastamiskavale jätkatakse investeeringute teostamist sihtfinantseeritud vahendite arvelt ka Euroopa Liidu rahastamisperioodil 2014-2020. 2016. aasta kinnitatud eelarves moodustab sihtfinantseeritud põhivarade amortisatsioon 23,7% ettevõtte kogutuludest. Tulugrupi osakaalu muutused on seotud valmivate põhivarade arvelevõtmise ja varem arvele võetud põhivarade amortisatsiooninormide korrigeerimisega.

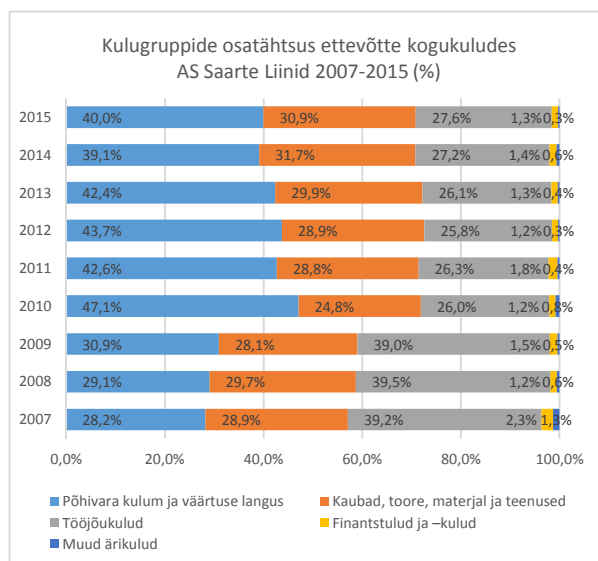

Kulud: AS Saarte Liinid kuludest oli aruandeaastal suurima osatähtsusega (40,0%) põhivarade kulum kogusummas 2 695 036 eurot, kasvades aastaga 236 186 euro võrra ehk 9,6%. 2014. aastal oli põhivarade kulum ja väärtuse langus kokku 2 458 850 eurot, kasvades aastaga 16 103 euro võrra ehk 0,7%.

Põhilise osa kulumi kasvust moodustasid 2014. aasta lõpus arvele võetud objektidega seotud amortisatsioonikulud - Munalaiu ja Sviby sadamate rekonstrueerimistööd, Rohuküla akvatooriumi süvendustööd ja Kihnu sadamahoone ehitamine. Aruandeaasta investeeringutest mõjutasid kulumit renoveerimistööd Kuivastu, Roomassaare ja Heltermaa sadamahoonetes ning laaduri soetamine Virtsu sadamas.

Osatähtsusest teisel kohal (30,9%) olid ettevõtte põhitegevuseks vajalike kaupade, materjali ja teenustega seotud kulud, mis aruandeaastal moodustasid kokku 2 083 051 eurot, kasvades aastaga 90 256 euro võrra ehk 4,5%. 2014. aastal olid kaupade, materjali ja teenuste ostuga seotud kulud kokku 1 992 795 eurot, kasvades aastaga 225 971 euro võrra ehk 15,5%.

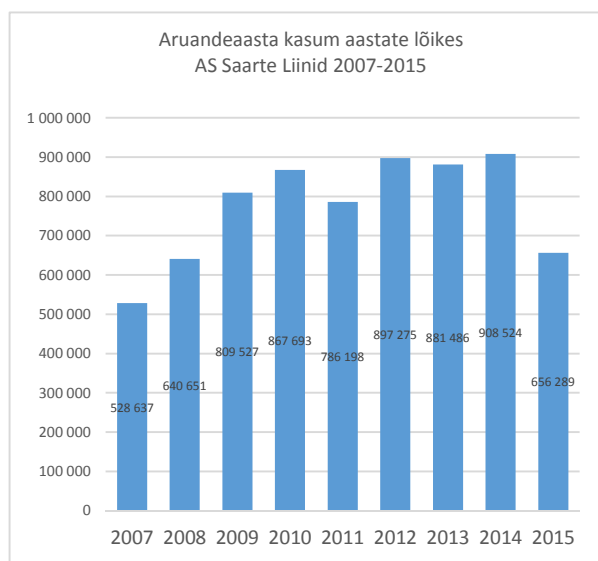
Tegevuskulude kasvu tingis eelkõige laevaheitmete käitlemine Virtsus, kus seoses kohaliku ettevõtja puhastusseadmete rekonstrueerimisega kasutati ajutiselt oluliselt kallimat heitmete äraveoteenust. Kavandatust suuremaks kujunes ka laadimis- ja lossimiskulude kasv, mis tulenes algselt kavandatud killustikuveo asendamisest täiendavat laadimisteenust vajavate puistekaupadega. AS Saarte Liinid osatähtsusest kolmanda (27,2%) olulise kulugrupi moodustasid 2015. aastal tööjõukulud summas 1 997 217 eurot, kasvades aastaga 189 151 euro võrra ehk 10,5%. Kulude kasv on seotud jätkuva alampalga tõusuga ja uue juhatuse koosseisu valimisega. 2014. aastal olid tööjõukulud kokku 1 808 066 eurot, kasvades aastaga 214 076 euro võrra ehk 13,4%.

3.4. Kasum, kasumimarginaal ja EBITDA

AS Saarte Liinid kasum oli aruandeaastal 656 289 eurot, vähenedes aastaga -252 235 eurot ehk -27,8%. 2014. aastal oli äriühingu kasum 908 524 eurot, kasvades aastaga 27 038 eurot ehk 3,1%.

Ettevõtte kasumimarginaal aruandeaastal oli müügituludega võrreldes 11,7% kogutuludega võrreldes 8,9%. Võrdlusperioodil, 2014. aastal, olid võrreldavad näitajad vastavalt 16,5% ja 12,6%. Äriühingu tootluse oluline langus oli tingitud kolmest põhitegurist. Tulude osas jäid kavandatud eesmärgid saavutamata tulenevalt koostööpartneri turuosa muutumisest dolomiidikillustiku veol. Puidu osas toimus veomahtude tagasiminekingituna üldisest hinnalangusest sihtturgudel. Müügitulude eelarve alataitmist täiendas sihtfinantseerimise arvestuslike tulude vähenemine, mis tulenes äriühingule eraldatud struktuurifondide mahu kokkuleppelisest vähenemisest. Kuludest mõjutasid tootlikkust enim laevaheitmete erakorralised käitlemiskulud.

AS Saarte Liinid majandustegevuse efektiivsus on samas olnud küllalt stabiilne, vahepealse põhivarade mahu kiire kasvu mõju ettevõtte EBITDA-le (kasum enne intressitulu ja -kulu, tulumaksu ja kulumit) on vähenenud. 2015. aastal oli AS Saarte Liinid EBITDA kokku 1 719 102 eurot, vähenedes aastaga -91 822 euro võrra ehk -5,0%. 2014. aastal oli ettevõtte EBITDA 1 810 924 eurot, kasvades aastaga 85 920 euro võrra ehk 5,0%. Kuna aruandeaastal toimunud tootlikkuse langus oli tingitud põhiliselt ettevõttest sõltumatutest välismõjudest võib arvestada efektiivsuse taastumisega lähiaastatel.

3.5. Varade tootlus

AS Saarte Liinid varade tootlus (kasum jagatud varade mahuga) oli 2015. aastal 1,1%. Võrreldes 2014. aasta sama 1,6% suuruse tootlusega on näitaja küll langenud, kuid eelkõige oli siin tegemist ühekordsete

majandustegevusest tingitud faktoritega. Samas on siiski tegemist infrastruktuuriettevõtte jaoks madala näitajaga, mis tuleneb eelkõige varade mahu väga kiirest kasvust alates 2007. aastast. Tegevusvaldkonnana on sadamateenuste osutamine suhteliselt pika tasuvusaja ja käibevältega, mida AS Saarte Liinid puhul mõjutab ka regionaalpoliitiliste tegevuseesmärkide täitmine majanduslikku tasuvust mitteomavate riiklikult oluliste väikesadamate haldamisel.

Kokkuvõtlikult on äriühingu tootlusnäitajatel kaks objektiivset mõjurit:

- Oluline osa AS Saarte liinid põhitegevuse tuludest, eelkõige just liinilaevade teenindamiselt saadavad tulud, seotud pikaajaliste koostöölepingutega, mille hinnastamine põhineb makromajanduslikel näitajatel. Koostöölepingute muutmine toimub üldjuhul uute riigipoolsete hankemenetluste läbiviimisel liinioperaatorite leidmiseks.
- Varade kasulik eluiga on pikk ning investeeringute reaalne rakendamine tulu teenimiseks suhteliselt aeglane. Kokkulepete sõlmimine uute kaubamahtude või reisijate teenindamiseks toimub peale investeeringu teostamist ning sadamarajatised saavutavad oma kavandatud tootluse mõne aasta vältel.

Põhilised võimalused tootluse tõstmiseks on AS Saarte Liinid juhatuse seisukohalt endiselt seotud sadamates osutatavate vabaturuteenuste, peamiselt kaubavedude teenindamise mahtude tõstmises.

4. INVESTEERINGUD, SOETUSED JA ARENGUVÄLJAJAATED

2015. aastal investeeris AS Saarte Liinid uutesse infrastruktuuriobjektidesse ja olemasolevate objektide parendamisse, seadmete soetamisse ning uuringutesse ja projekteerimisse kokku 1 773 313 eurot, mis oli -27 283 eurot ehk -19,4% vähem kui 2014. aastal, mil investeeriti kokku 2 200 596 eurot. Investeeringute mahu vähenemine on tingitud Euroopa Liidu vahenditest perioodil 2007-2013 rahastatud projektide lõppemisega ning uue rahastamisperioodi projektide ettevalmistamise viibimisega. Aruandeaasta olulisemad investeeringud tehti omavahendite, Euroopa Liidu Regionaalfondi vahendite ja laenu arvelt ning raha paigutamise sihtotstarbed olid järgmised:

- **Euroopa Liidu Regionaalfondi vahenditest:** 2015. aastal lõpetati tööd Sviby sadamas Euroopa Liidu Regionaalfondi projekti „Riigile kuuluvate väikesadamate rekonstrueerimine“ raames. Lisaks rahastati samast allikast EAS projektid „Virtsu väikelaevasadama taasavamine harrastusmeresõitjatele“ ja „Naissaare sadama mereohutuse ja energiatõhususe parandamine vastavalt kasvavatele külastajate voogudele“. Kokku teostati nimetatud projektide raames aruandeperioodil investeeringuid põhivarasse 228 072 euro eest, millele lisati omafinantseering summas 59 235 eurot.
- **Ettevõtte omavahenditest ja laenude arvelt rahastatud projektid:** 2015. aastal teostati omavahendite, laenude või riigieelarveliste vahendite arvelt põhivaraga seotud investeeringuid kokku 1 545 241 euro ulatuses. Projekteerimis- ja uurimistöid telliti sealhulgas 135 260 euro eest. Aruandeaasta suurimateks omavahendite arvelt teostatud investeeringuteks olid Munalaiu sadamahoone rekonstrueerimine kokku 201 353 euro eest, kopp-laaduri soetamine Virtsu sadamasse 168 900 euro eest ja Kuivastu sadamahoone renoveerimine 155 202 euro eest.
- **Laenude põhiosa tagasimakseid** teostati 2015. aastal 669 669 euro ulatuses.

Seoses AS Saarte Liinid arengukava kinnitamisega 2014. aastal, Euroopa Liidu struktuurfondide uue rahastamisperioodi 2014-2020 algusega ning uute toetusmeetmete ja rahastamistingimuste väljatöötamisega, pöörati 2015. aastal põhitähelepanu regionaalsete sadamate arendustegevuste ettevalmistamisele. 28. augustil 2015 esitati taotlus Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondile projekti „Avaliku liiniveo teenindamiseks riigi sadamate rekonstrueerimine“ rahastamiseks, mis rahuldati Tehnilise Järelevalve Ameti poolt 03. novembril 2015. aastal. Projekt hõlmab kokku seitset AS Saarte Liinid sadamat ning kavandatud tööde kogumaht on 10 492 250 eurot, millest struktuurifondide toetus moodustab 8 918 412,50 eurot.

Projekti „Avaliku liiniveo teenindamiseks riigi sadamate rekonstrueerimine“ raames kavandatud sadamate arendustööd teostatakse ajavahemikul 2016-2020. Kavandatud tööde esimeses etapis alustatakse rekonstrueerimistöid Triigi ja Sõru sadamates, kus sadamarajatised valmistatakse ette 2017. aastal liinile saabuva uue parvlaeva „Soela“ teenindamiseks, samuti jätkatakse töödega Sviby sadamas. Kokku on 2016. aastal projekti raames kavas investeeringute teostamine 2 144 000 euro ulatuses. AS Saarte Liinid omavahendite arvelt rekonstrueeritakse alanud aastal sadamaid 1 226 100 euro ulatuses ning laenude põhiosa tagasimakseid jätkatakse senises mahus, kokku 670 000 eurot aastas.

5. KVALITEEDI- JA KESKKONNAJUHTIMINE

AS Saarte Liinid majandustegevuse ja rekonstrueerimistööde mõju sadamate lähiümbruse elustikule ning keskkonnale on üldjuhul väike. Ettevõtte poolt peetavates sadamates on tegemist pikka aega kasutusel olnud sadamakohtadega ja keskkond on sellega kohanenud. Sadamate rekonstrueerimisel on pigem püütud luua paremaid tingimusi kaldaala ja veestiku kaitseks.

Kõigi oluliste arenguprojektide elluviimisel on AS Saarte Liinid tellinud keskkonnamõju hinnangud (KMH) vastavalt seaduses ettenähtud nõuetele.

Regulaarselt uuritakse ja kontrollitakse nii sadamate olemasoleva kui kavandatava tegevuse keskkonnamõju ning selle vähendamiseks vajalikke võimalikke alternatiivlahendusi. Senise seirekogemuse baasil võib öelda, et AS Saarte Liinid sadamates kaasneb märkimisväärne keskkonnamõju üldjuhul ainult rekonstrueerimisega seotud süvendamis- ja kaadamistöödest, samas on sadamate akvatooriumites süvendamisel teisaldatav pinnas regioonile iseloomulik, peamiselt peenefraktsiooniline muda või savimuda, ning sellega ei kaasne täiendavat reostust. Sadamate piirkonna elustik, mida rekonstrueerimise käigus mõjutatakse, taastub peale tööde lõpetamist ja ala stabiliseerumist. Ehituse perioodil ja sadamate hilisemas eksploatatsioonis kehtib põhimõte „saastaja maksab“.

AS Saarte Liinid sadamate rekonstrueerimisel ja eksploatatsioonis jälgitakse parimaid võimalikke tehnika ja tehnoloogia nõudeid. Kui ehitustegevuse, süvendamise ja hilisema eksploatatsiooni käigus selgub mingi erilise ohuga avariiline olukord (reostus, torm), tegevus peatatakse ja võetakse kasutusele meetmed, et oht saaks kõrvaldatud. Nõuded saastamise vältimiseks ja vastutus õnnetuse korral on kirjalikult fikseeritud töövõtu – või liinilepingutes.

Sadamate rekonstrueerimisel kasutatav parim võimalik tehnika ja tehnoloogia on keskkonnasõbralikud, senised arendused sadamates on võimaldanud tuua teenindavatele liinidele keskkonna- ja energiasäästlikumad, ökonoomsemad ning suurema mahutavusega laevad. Efektivsemad ja säästlikumad ühendused annavad suure panuse piirkonna säästvale keskkonnahoiule.

2015. aastal jätkus AS Saarte Liinid koostööprojekt Matsalu Veevärk OÜ-ga Virtsu puhastusseadmete rekonstrueerimiseks KIK poolt rahastatava projektina. Projekti tulemusel valmivad puhastusseadmed rakendatakse tööle tõenäoliselt 2016. aasta III kvartalis. Sadamateenuste tõrgeteta osutamiseks vastavalt keskkonnanõuetele viidi puhastusseadmete rekonstrueerimisperioodiks läbi hange laevaheitmete vastuvõtmiseks ja töötlemiseks. Hanke võitis Haapsalu Veevärk AS, kes pakkus vastavat teenust kogu 2015. aasta jooksul.

6. ORGANISATSIOON JA PERSONAL

Koosseis ja töötajate arv

Seisuga 31.12.2015 oli AS Saarte Liinid koosseisu kuuluvate inimeste tegelik arv kokku 96, neist:

- juhatuse liikmetena 2 inimest
- koosseisuliste põhitöötajatena 94 inimest (sh projektijuhtimise üksus 4)

Töötajate üldarvust oli 2015. aastal osalise tööajaga 4 inimest (projektijuhtimise koordinaator 0,6 koormusega, Naissaare sadamakapten 0,75 koormusega, Sõru sadama koristaja 0,5 koormusega ja Triigi sadama koristaja 0,5 koormusega). Suveperioodil kasutati navigatsioonihooajalist lisatööjõudu tähtajaliste töölepingutega jahisadamates, kokku 5 inimest (ülevaatajad Roomassaares 1, Kuivastus 2, Naissaarel 1, valvur Ringsus 1).

Lisaks oli koosseisus üks tähtajatu/täisaastaga väikelaevasadamate arenduse projektijuhi ametikoht, millel struktuuriüksusesse kuuluvus jagatud kaheks perioodiks – navigatsioonivälisel hooajal (sügisest kevadeni 7 kuud) keskkontori koosseisus ja navigatsioonihooajal (kevadest sügiseni 5 kuud) Roomassaare jahisadamas. Sellega on ka Roomassaare jahisadamas suveperioodil 2 töötajat.

Tabel 3. Töötajate arvu võrdlus struktuuriüksuste lõikes 2014. ja 2015. aastatel 31.12 seisuga:

Struktuuriüksus	Töötajate arv	
	31.12.2014	31.12.2015
Juhatus	2	2
Keskkontor	8	9
Projektijuhtimise üksus	3	4
Kuivastu	13	13
Virtsu	11	11
Heltermaa	11	12
Rohuküla	8	8
Sõru	3	3
Sviby	2	2
Roomassaare	6	6
Ringsu	2	1
Abruka	1	1
Triigi	3	3
Munalaia	5	5
Kihnu	3	3
Piirissaare	2	1
Laaksaare	4	4
Naissaare	1	2
Süvendustööd	3	3
Töölaev	3	3
Koosseisulised töötajad kokku	94	96
Lisaks:		
Ajutised asendustöötajad	2	0
Kõik töötajad kokku	96	96

2015. aastal toimunud koosseisu muudatused:

- 1.04.2015 likvideeriti (koondati) Piirissaare-Laaksaare sadamakapteni 0,75 ametikoht, kohustused viidi täiendavalt juurde väikesadamate direktori ametikohale. Põhjuseks Piirissaare-Laaksaare sadamakapteni vahetumine. Eesmärk oli Piirissaare-Laaksaare sadama struktuuriüksuse töö ümberkorraldamine.

- 15.04.2015 moodustati Naissaare sadama koosseisule juurde 2 täiskoormusega ülevaataja ametikohta – üks tähtajatu ja teine tähtajaline navigatsioonihooajaks (kuni 31.10.2015). Eesmärk: Naissaare sadama parem haldamine, sadamateenuste kvaliteedi tõstmine ja sadamatöö parem korraldamine läbi ettevõtte oma personali.
- 01.06.2015 moodustati Heltermaa-Rohuküla sadama struktuuriüksuse koosseisule juurde tähtajatu ja täistööajaga sadamakapteni abi ametikoht. Põhjus: Heltermaa-Rohuküla sadamakapteni vahetumine. Eesmärk: ümberkorraldused Heltermaa-Rohuküla sadama struktuuriüksuses sadamakapteni töö valdkonnas, kindlustamaks seejuures järjepidev ja tõrgeteta töö Heltermaa, Rohuküla, Sviby ja Sõru sadamates veeliikluse ohutuse ja turvalisuse tagamisel ning keskkonnakaitse ja muude mereseadusest tulenevate toimingute nõuetekohane täitmine.
- 01.09.2015 moodustati projektijuhtimise üksuse koosseisule täiendavalt juurde projektijuhtimise koordinaatori 0,6 töökoormusega tähtajaline (kuni 31.12.2018) ametikoht. Eesmärk: töö ümberkorraldamine ettevõtte projektijuhtimise üksuses tulenevalt töömahu ajutisest suurenemisest seoses osalemisega EL Ühtekuuluvusfondi projektis „Avaliku liiniveo teenindamiseks riigi sadamate rekonstrueerimine“.
- 16.11.2015 lahutati juhiabi-personalispetsialisti ametikoht ja moodustati 2 eraldiseisvat tähtajatut täistööajaga ametikohta: personalispetsialist ja juhiabi. Eesmärk: dokumendihaldussüsteemi ja personalihaldussüsteemi parem korraldamine.
- 31.12.2015 pikendati müügiuhi ametikoha kehtivust kolme aasta võrra (esimese perioodi lõpptähtaeg oli 31.12.2015). Müügiuhi ametikoha uus lõpptähtaeg on 31.12.2018. Eesmärk: 2014. aastal heaks kiidetud arengukava elluviimine, ettevõtte müügi- ja turundustegevuse järjepidevuse tagamine ning kommertsvaldkonnas käibe suurendamine, ettevõtte tulubaasis omateenitud vahendite osakaalu suurendamise jätkamine.

Tabel 4. Töötajate arvu võrdlus kuude lõikes 2014. ja 2015. aastatel 31.12 seisuga:

Kuu	Töötajate arv	
	31.12.2014	31.12.2015
jaanuar	91,5	95,4
veebuar	90,82	94,5
märts	93,21	95,82
aprill	92,5	96,08
mai	96,56	96,87
juuni	103,63	103,18
juuli	104,18	106,78
august	102,58	104,77
september	96,87	98,16
oktoober	96,27	97,06
november	96,13	95,48
detsember	97,5	96,45
aasta keskmine	96,81	98,38

7. HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE

Tulenevalt riigivaraseaduse § 88 lõike 1 punktist 10 on riigile kuuluval äriühingul kohustus rakendada äriühingu juhtimisel Hea Ühingujuhtimise Tava (edaspidi HÜT) ning kirjeldada selle järgimist ühingujuhtimise aruandena majandusaasta aruande koosseisus.

AS Saarte Liinid lähtub äriühingu juhtimisega seotud küsimuste lahendamisel HÜTi soovituslikest juhistest mõningate eranditega. Alljärgnevalt on esitatud HÜTi sätted, mida ei järgita, ja lisatud põhjendused mittejärgimise kohta.

7.1. Üldkoosolek

AS Saarte Liinid ei järgi alljärgnevaid HÜTi punkte:

- Punkt 1.2.1 - üldkoosoleku kokkukutsumise teade tehakse samaaegselt selle saatmisega aktsionäridele ja/või avaldamisega üleriigilise levikuga päevalehes kättesaadavaks ka emitendi veebilehel.
- Punkt 1.2.3 - samaaegselt seaduses sätestatud üldkoosoleku kokkukutsumise tingimuste täitmisega avalikustab juhatus emitendi veebilehel päevakorraga seotud olulise teabe, mis on talle esitatud või muul viisil kättesaadav.
- Punkt 1.2.4 - mõistliku aja jooksul enne üldkoosoleku toimumist avaldab nõukogu emitendi veebilehel enda ettepanekud päevakorras olevate teemade kohta.
- Punkt 1.3.1 - üldkoosoleku juhatajaks ei valita nõukogu esimeest ega juhatuse liiget.
- Punkt 1.3.2 - üldkoosolekul osalevad juhatuse liikmed, nõukogu esimees ning võimalusel ka nõukogu liikmed ja vähemalt 1 audiitoritest.
- Punkt 1.3.3 - emitent teeb vastavate tehniliste vahendite olemasolul ning juhul, kui see ei ole talle liiga kulukas, üldkoosoleku jälgimise ja sellest osavõtu võimalikuks sidevahendite kaudu (nt internet).

Ülaltoodud HÜTi juhiste mittejärgimine on tingitud asjaolust, et ASi Saarte Liinid ainuaktsionäriks on Eesti Vabariik ning aktsionäri õiguste teostajaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, mida esindab aktsionäride üldkoosolekul majandus- ja kommunikatsiooniminister. Aktsionäri õiguste teostamine ja esindaja volitused on sätestatud RVSis ning üldkoosolekute toimumine ja sellel osalejad määratakse vastavalt vajadusele kooskõlastatult ainuaktsionäriaga.

Tabel 5. Ülevaade 2015. aastal toimunud üldkoosolekute ja nõukogu koosolekutest

• Ainuaktsionäri otsused

Kuupäev ja koht		Päevakord
1.	06.06.2015 Tallinnas (MKM)	AS Saarte Liinid ja Rahandusministeeriumi vaidluse lõpetamisest
2.	03.07.2015 Tallinnas (MKM)	AS Saarte Liinid ja Rahandusministeeriumi vaidluse lõpetamise tähtaegadest
3.	17.12.2015 Tallinnas (MKM)	AS Saarte Liinid nõukogu liikme nimetamine uueks tähtajaks

• Ainuaktsionäri korraline üldkoosolek

Kuupäev ja koht		Päevakord
1.	24.04.2015 Tallinnas (MKM)	1. Ettevõtte tutvustus. Lõppenud majandusaasta (2014) kokkuvõte 1.1 Juhatusesimehe ettekanne tegevuseesmärkide täitmisest, majandustulemustest, investeeringutest ja olulistest tehingutest 1.2 Nõukogu esimehe ettekanne hinnangust nõukogu ja juhatuse tööle, kontrollikeskkonnast, tasustamisest 2. 2014. a majandusaasta aruande kinnitamine 3. 2014. a puhaskasumi jaotamise otsuse kinnitamine 4. Järgmise majandusaasta (2015) ootused 4.1 Juhatusesimehe ettekanne äriühingu strateegiast, tegevuseesmärkidest, planeeritud majandustulemustest, investeeringutest ja olulistest tehingutest, kasumi jaotamisest 4.2 Nõukogu esimehe ootused omanikule 5. Omaniku ootused äriühingule 6. Tehingud seotud osapooltega 7. Muud koosolekul tõstatatud teemad

7.2. Nõukogu

AS Saarte Liinid nõukogu koosneb kuuest liikmest. Vastavalt RVS § 81 lg 2 valib ainuaktsionäri esindaja, kelleks on majandus- ja kommunikatsiooniminister, pooled nõukogu liikmed ise (3 liiget) ja pooled rahandusministri ettepanekul (3 liiget). AS Saarte Liinid ei järgi HÜTi punkti 3.2.2 - vähemalt pooled emitendi nõukogu liikmetest on sõltumatud. Nõukogu liikmed valivad ainuaktsionäri otsusega nimetatud nõukogu liikmete hulgast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tööd.

Tulenevalt RVSi §-st 80 valitakse nõukogu liikmeks isik, kes omab nõukogu liikme ülesannete täitmiseks vajalikke teadmisi ja kogemusi, arvestades äriühingu tegevus- ning finantsvaldkonda ning võimelisust tegutseda temalt oodatava hoolsusega ning ametikohale esitatavate nõuete kohaselt, lähtudes äriühingu eesmärkidest ja huvidest ning vajadusest tagada riigi kui aktsionäri huvide tõhus kaitse. Nõukogu teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle, osaleb äriühingu tegevuse planeerimisel ja juhtimisel ning otsustab äriühingu igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute teostamise üle. Nõukogu tegutseb iseseisvalt ja äriühingu ning aktsionäri huvides. Nõukogu peamiseks töövormiks on koosolek. 2015. aastal toimus 7 nõukogu koosolekut ja võeti vastu 2 otsust koosolekut kokku kutsumata.

2015. aasta alguses oli AS Saarte Liinid nõukogu koosseis järgmine: Ain Seppik (esimees), Ain Tatter, Marek Uusküla, Tarmo Mänd, Jüri Saar ja Jaanis Prii. Majandusaasta jooksul saabus 1. juunil Tarmo Männi volituste lõpptähtaeg ja peale seda tegutses nõukogu kuni 17. detsembrini viieliikmelisena. Ainuaktsionär nimetas 17.12.2015 otsusega nr 15-0053 „AS-i Saarte Liinid nõukogu liikme volituste pikendamine“ rahandusministri ettepanekul uueks tähtajaks aktsiaseltsi Saarte Liinid nõukogu liikmeks tema kirjalikul nõusolekul uuesti Tarmo Männi. Sellega oli 2015. aasta lõpuks AS Saarte Liinid nõukogu taas kuueliikmeline.

Nõukogu on moodustanud auditikomitee. 3-liikmelise auditikomitee ülesandeks on osaleda nõukogu nõustava organina järelevalve teostamisega seotud küsimustes, sh jälgida ja analüüsida finantsinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande koostamise ja audiitorkontrolli protsessi.

Auditikomitee liikmeteks olid 2015. aastal Kaie Karniol (auditikomitee esimees käsunduslepingu alusel), Marek Uusküla ja Jüri Saar. Aasta jooksul toimus 6 auditikomitee koosolekut. Auditikomitee koosolekud toimusid üldjuhul enne väljakuulutatud nõukogu koosolekuid – nõukogu koosolekuks ettevalmistatud kirjalike materjalide põhjal. Auditikomitee koosolekute peamised teemad kattusid üldjuhul nõukogu koosolekuteks väljakuulutatud teemadega.

Tabel 6. Ülevaade 2015. aastal toimunud üldkoosolekutest, nõukogu ja auditikomitee koosolekutest

• **Nõukogu koosolekud**

	Kuupäev ja koht	Põhipäevakorrapunkte	Muud küsimused
1.	13.02.2015 Kuressaares	6	-
2.	27.03.2015 Kuressaares	1	2
3.	10.04.2015 Tallinnas	11	1
4.	05.08.2015 Hiiumaal	5	2
5.	25.09.2015 Naissaarel	8	-
6.	27.11.2015 Tallinnas	6	5
7.	18.12.2015 Kuressaares	10	1

• **Nõukogu otsused koosolekut kokku kutsumata (hääletusprotokolliga)**

	Kuupäev	Päevakord
1.	11.03.2015 e-posti teel	2015. aasta siseauditi tööplaani muutmine
2.	17.06.2014 e-posti teel	AS Saarte Liinid taotlus arvelduskrediidi limiidi suurendamiseks

• **Nõukoguga arutatud küsimused e-kirjavahetuse teel**

	Ajavahemik	Teema
1.	30.01.2015 e-posti teel	Tähtaja ületanud võlgnevuste sissenõudmisest
2.	12.03.2015 e-posti teel	2015. aasta siseauditi tööplaani
3.	29.06.2015 e-posti teel	2015. aasta nõukogu tööplaani muutmise
4.	23.10.2015 e-posti teel	Osalemisest väikelaevasadamate INTERREG projekti sildfinantseerimisel

• Auditikomitee koosolekud

	Kuupäev ja koht	Põhipäevakorrapunkte	Muud küsimused
1.	12.02.2015 e-posti teel	6	-
2.	10.04.2015 Tallinnas	7	-
3.	05.08.2015 Hiiumaal	5	-
4.	24.09.2015 e-posti teel	6	-
5.	27.11.2015 Tallinnas	8	-
6.	18.12.2015 Kuressaares	5	-

AS Saarte Liinid nõukogu koosolekute peamised teemad 2015. aastal olid järgmised:

- Juhatusel liikmete konkurss
- Juhatusel liikmetele lisatasu/täiendava tasu maksmine
- Ülevaated ettevõtte tegevusest ja eelarve täitmisest
- Ülevaated ettevõtte investeeringute ja soetuste kava täitmisest, reservi kasutamisest
- 2014 majandusaasta raamatupidamise auditeeritud aastaaruanne
- Rahandusministeeriumi auditiga seonduv vaidlus
- Laenuvõtmine, arvelduskrediidi liimit ja kasutamine
- Riigi äriühingute konsolideerimiskava, informatsioon konsolideerimise analüüsi töögruppide koostumistest ja valdusettevõtte loomisest
- Korruptsiooniohtu ennetavate meetmete rakendamine aktsiaseltsis Saarte Liinid
- 2016. aasta hinnakirja kinnitamine
- 2016. aasta eelarve kinnitamine
- 2016. aasta investeeringute ja soetuste kava kinnitamine
- Nõukogu 2016. aasta tööplaani kinnitamine
- Siseaudit – siseauditi plaani uuendused, ülevaated 2015. aastal toimunud siseaudititest ja järeldustest, siseauditi planeerimine 2016. aastaks
- Kinnistute soetamine ja hoonestusõiguse seadmine AS Saarte Liinid sadamates
- AS Saarte Liinid aktsiakapitali suurendamisest eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt
- Ülevaated auditikomitee tööst ja auditikomitee ettepanekud nõukogule
- Kokkuvõte 2015. majandusaasta raamatupidamise aastaaruande vaheauditist

Vastavalt HÜTi punktile 3.2.5 esitatakse alljärgnevalt andmed 2015. aastal makstud ASi Saarte Liinid nõukogu liikmete tasu suuruse ja tasustamise korra kohta. Nõukogu liikme määramise ja tasustamise kord on sätestatud RVS §-s 85. Nõukogu liikmetele, kes nõukogu otsuse vastuvõtmisel ei osalenud, nõukogu koosoleku toimumise kuu eest tasu ei maksta. Tasustamiskorra kohaselt makstakse täiendavat tasu auditikomitee liikmeteks olevatele nõukogu liikmetele nende komitee koosolekul osalemise eest 25% nõukogu liikme tasust. Nõukogu liikmetele lahkumishüvitist ei maksta. Täiendavat tasu 2014. aastal nõukogu liikmetele ei makstud. Nõukogu ja selle juurde moodustatud auditikomitee liikmetele maksti 2015. aasta eest tasusid kokku 26 507 eurot ning võrdlusperioodi, 2014. aasta eest 25 802 eurot.

7.3. Juhatus

2015. aastal juhtis AS Saarte Liinid majandustegevust nõukogu otsusega ametisse valitud kaheliikmeline juhatus. Juhatusel koosseis, kuhu majandusaasta alguses kuulusid Villu Vatsfeld ja Peeter Oopkaup valiti 2012. aastal vastavalt kehtivale põhikirjale tähtajaliselt kolmeks aastaks. Juhatusel volituste tähtaeg möödus 07.06.2015 ning sellega seoses korraldas nõukogu konkursi uue juhatuse koosseisu valimiseks. Alates 08.06.2015 jätkab juhatus tööd endiselt kaheliikmelisena. Juhatusel esimees Villu Vatsfeld juhib ja esindab äriühingut tegevjuhina ning täidab ühingu finantsjuhi ülesandeid, vastutades ettevõtte majandusarvestuse ja finantstegevuse valdkonna eest. Juhatusel liige Jaanus Tamkivi vastutab sadamate halduse ja arendusega seotud ehitustehniliste valdkondade eest ning sadamatega seotud uurimis- ja projekteerimistööde korraldamise eest.

Juhatuse liikmete vastutusvaldkonnad on piiritletud ning tööülesanded ja vastutus kirjeldatud juhatuse liikmetega sõlmitud lepingutes. Vastavalt HÜTi punktile 2.2.7 esitatakse alljärgnevalt ka andmed 2014. aastal ASi Saarte Liinid juhatuse liikmetele makstud juhatuse liikme tasude suuruse kohta ning kirjeldatakse lahkumishüvitiste ja täiendavate tasude määramise süsteemi. Juhatuse liikmete tasumäärad ja lahkumishüvitised on määratletud juhatuse liikmetega sõlmitud nõukogu poolt kooskõlastatud lepingutes. Juhatuse liikmele makstava täiendava tasu ning lahkumishüvitise suuruse piirmäärad on sätestatud RVS § 86 lg-s 2 ja 3, millest tulenevalt riigile kuuluva äriühingu juhatuse liikmele makstava täiendava tasu suurus kokku ei või ületada juhatuse liikme nelja kuu tasu. Lahkumishüvitist makstakse juhatuse liikmele vaid juhul, kui ta kutsutakse tagasi nõukogu poolt enne tema ametiaja lõppu ning talle makstav hüvitis ei või ületada juhatuse liikme kolme kuu tasu.

Juhatuse liikmetele maksti 2015. aasta eest tasu kokku 102 327 eurot, sealhulgas lisatasu maksti nõukogu otsuse alusel AS Saarte Liinid juhatuse liikmetele ühe kuutasu ulatuses kokku 23 584 eurot. 2014. aasta eest maksti juhatusele tasu 88 088 eurot, sealhulgas lisatasuna edukate majandustulemuste eest 6 688 eurot. Tasude tõus on seotud juhatuse koosseisu vahetumisega, lepinguliste väljamaksete teostamisega eelmisele koosseisule ja uute konkursijärgsete tasumääradega uuele koosseisule.

7.4. Finantsaruandlus ja auditeerimine

AS Saarte Liinid koostab finantsaruandeid vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele (kuni 31.12.2011 vastavalt riigi heale raamatupidamistavale). Juhatuse koostatud 2015. majandusaasta aruannet kontrollib sõltumatu vandeaudiitor. Ainuaktsionäri otsuse alusel on 2015. aasta majandusaasta audiitoriks nimetatud audiitorfirma AS Deloitte Audit Eesti.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**Finantsseisundi aruanne**

Eurodes, seisuga 31. detsember

VARAD	Lisa	31.12.2015	31.12.2014
KÄIBEVARA			
Raha		91 835	66 296
Nõuded ja ettemaksed	4	792 172	1 589 897
Varud	5	39 693	37 605
KÄIBEVARA KOKKU		923 700	1 693 798
PÕHIVARA			
Materiaalne põhivara	6	56 302 673	57 216 656
Immateriaalne põhivara	7	16 514	22 611
PÕHIVARA KOKKU		56 319 187	57 239 267
VARAD KOKKU		57 242 887	58 933 065
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL	Lisa		31.12.2014
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED			
Lühiajalised laenukohustused	9	1 412 413	1 446 740
Võlad ja ettemaksed	8	825 709	722 560
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		2 238 122	2 169 300
PIKAAJALISED KOHUSTUSED			
Pikaajalised laenukohustused	9	4 236 359	4 395 155
Sihtfinantseerimine	10	34 724 823	36 981 316
PIKAAJALISED KOHUSTUSED KOKKU		38 961 182	41 376 471
KOHUSTUSED KOKKU		41 199 304	43 545 771
OMAKAPITAL			
Aktiivkapital	11	6 636 600	6 636 600
Kohustuslik reservkapital		663 660	663 660
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		8 087 034	7 178 510
Aruandeaasta kasum		656 289	908 524
OMAKAPITAL KOKKU		16 043 583	15 387 294
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU		57 242 887	58 933 065

Koondkasumiaruanne

Eurodes, aasta kohta

TULUD	Lisa	2015	2014
ÄRITULUD		7 382 303	7 196 986
Müügitulu	14	5 598 035	5 496 967
Saadud toetused	15	1 717 403	1 646 334
Muud äritulud		66 865	53 685
KAPITALISEERITUD VÄLJAMINEKUD OMA TARBEKS PÕHIVARA VALMISTAMISEL		106 431	107 026
Tööjõukulude kapitaliseerimine	16	103 263	99 527
Intressikulude kapitaliseerimine	17	3 168	7 499
KULUD	Lisa	2015	2014
ÄRIKULUD		6 744 097	-6 298 105
Tööjõukulud kokku	16	-1 997 217	-1 808 066
a) töötasud		-1 467 414	-1 300 031
b) erisoodustused		-18 654	-37 303
c) sotsiaalmaksud		-511 149	-470 732
Kaubad, toore, materjal ja teenused	16	-1 770 716	-1 679 743
Mitmesugused tegevuskulud	16	-261 794	-313 052
Kulum	16	-2 695 036	-2 458 850
Muud ärikulud		-19 334	-38 394
ÄRIKASUM		744 637	1 005 907
Finantstulud ja -kulud	17	-88 348	-97 384
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST		656 289	908 524
ARUANDEAASTA KASUM			
ARUANDEAASTA KOONDKASUM		656 289	908 524

Rahavoogude aruanne (kaudne)

Eurodes, aasta kohta

RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST	Lisa	2015	2014
Puhaskasum		656 289	908 524
Põhivara amortisatsioon ja allahindlus	6,7,16	2 695 036	2 458 850
Saadud sihtfinantseerimise amortisatsioon	15	-1 717 403	-1 645 440
Kasum/kahjum põhivara müügist		0	-4 254
Finantskulud	17	88 348	89 884
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	4	412 297	-295 787
Varude muutus	5	-2 088	-21 060
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	8	-201 462	252 606
KOKKU RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST		1 931 017	1 743 323
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	6,7	-1 852 079	-1 718 970
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük		0	4 254
KOKKU RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST		-1 852 079	-1 714 716
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST			
Saadud laenud	9	515 658	536 967
Saadud laenude tagasimaksed	9	-669 669	-610 042
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	9	-4 700	0
Arvelduskrediidi saldo muutus	9	-34 412	0
Saadud varade sihtfinantseerimine	10	228 072	130 000
Makstud intressid	17	-88 348	-97 384
KOKKU RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST		-53 399	-40 459
RAHAVOOD KOKKU		25 539	-11 852
RAHA JA RAHA EKVIVALENDID AASTA ALGUL		66 296	78 148
Raha ja raha ekvivalentide muutus		25 539	-11 852
RAHA JA RAHA EKVIVALENDID AASTA LÕPUL		91 835	66 296
<i>sh: sularaha</i>		<i>10 948</i>	<i>13 204</i>
<i>sh: arveldusarvete jäägid</i>		<i>80 887</i>	<i>53 092</i>

Omakapitali muutuste aruanne

Eurodes, aasta kohta

	Lisa	Aktsiakapital	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Seisuga 31.12.2013	11	6 636 600	663 660	7 178 510	14 478 770
Aruandeaasta kasum				908 524	908 524
Seisuga 31.12.2014	11	6 636 600	663 660	8 087 034	15 387 294
Aruandeaasta kasum				656 289	656 289
Seisuga 31.12.2015	11	6 636 600	663 660	8 743 323	16 043 583

Täiendav informatsioon omakapitali komponentide kohta on avalikustatud lisas 11.

Raamatupidamise aastaaruande lisad**Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused****1. Teave äriühingu kohta**

AS Saarte Liinid on 01. juulil 1994 teede- ja sideministri 31. mai 1994 käskkirjaga nr 90 asutatud äriühing. Finantsaruanded on juhatuse poolt koostatud ja avalikustamiseks heaks kiidetud 01. aprillil 2016. aastal. Aastaaruande vaatab läbi nõukogu ja kinnitab aktsionäri üldkoosolek. Aktsionäri üldkoosolekul on õigus teha aastaaruandes muudatusi.

2. Üldpõhimõtted

AS-i Saarte Liinid 2015. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Komisjoni poolt, Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse ja Riigi raamatupidamise üldeeskirjaga. Äriühingu raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes ning lähtudes soetusmaksumusest, v.a. juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti.

3. Olulised arvestuspõhimõtted**A. Tulu kajastamine**

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes sisemisest intressimäärast.

B. Raha ja raha ekvivalendid

Rahana ja raha ekvivalentidena on kajastatud rahavoogude aruandes kassas ja panga arvelduskontodel olevat raha. Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil.

C. Finantsvarad

Ettevõtte liigitab oma finantsvarasid järgmistesse klassidesse: raha ning nõuded.

Nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitte-klassifitseeruvad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Neid kajastatakse käibevarade koosseisus, välja arvatud nõudeid, mille tähtaeg on pikem kui 12 kuud alates aruande kuupäevast ja mida kajastatakse põhivaradena.

Nõuded ostjate vastu võetakse esmalt arvele nende soetusmaksumuses ning kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit, millest on maha arvatud allahindlused. Vara väärtuse langusest tingitud allahindlus kajastatakse juhul, kui eksisteerib objektiivseid tõendeid selle kohta, et ettevõtte ei suuda koguda kõiki saadaolevaid summasid vastavalt nõuete tingimustele. Sellisteks olukordadeks võivad olla ostjate olulised finantsraskused, pankrot, finantsiline reorganiseerimine või kohustuste mittetäitmine (enam kui 360 päeva üle tähtaja).

Allahindluse summa on erinevus vara väärtuse ja kaetava väärtuse vahel, milleks on tulevikus oodatavate rahavoogude summa, diskonteerituna efektiivse intressimääraga. Vara väärtust vähendatakse konto "Ebatõenäoliselt laekuvad ostjate arved" kaudu ja kahjumi summa kajastatakse kasumiaruandes real „Kauba, toore, materjal ja teenused“.

Kui nõue ostja vastu on tunnistatud lootusetuks, kantakse see maha vähendades ühtlasi kontol "Ebatõenäoliselt laekuvad ostjate arved" selleks varem moodustatud eraldist. Varem alla hinnatud nõude laekumisel või muude sündmuste korral, mis näitavad, et allahindlus ei ole enam põhjendatud, kajastatakse allahindluse tühistamine kasumiaruandes selle kulu vähendusena, kus allahindlus algelt kajastati. Intressitulu nõuetelt kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud ja -kulud".

D. Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid.

Varude soetusmaksumuse kindlaks määramisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Varud hinnatakse finantsseisundi aruandes lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes real "kaubad, toore, materjal ja teenused".

E. Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 2 000 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 2 000 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudena) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid:

- a) on tõenäoline, et ettevõtte saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning
- b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse finantsseisundi aruandest välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Amortisatsioonimäärad aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Maa	0 %
Ehitised ja rajatised	2-20 %
Ujuvalused	2-10 %
Masinad ja seadmed	6-20 %
Transpordivahendid	15-25 %
Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	20-40 %

Vara amortiseerimine lõpetatakse erandkorras, kui vara lõppväärtus, milleks on summa, mida ettevõtte saaks vara võõrandamisel täna, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras, nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes, ületab tema bilansilist jääkmaksumust.

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib ettevõtte läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse see vara või raha genereeriva üksuse moodustavad varad alla kuni kaetava väärtuseni, milleks on kas sellest varast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus (ehk kasutusväärtus) või selle vara õiglane väärtus, mida on vähendatud müügikulutustega, olenevalt kumb on kõrgem.

AS Saarte Liinid põhikirjalistest eesmärkidest tulenevalt peab ettevõtte lisaks äritegevusele tagama avaliku huvi teenuste osutamise saarte ja mandri vahelises ning saartevahelises ühenduses. Kuna kirjeldatud ühendused on alati vähemalt kahe sadama põhised, millistest iga sadam ei saa olla tulu genereeriv, vaadeldakse AS Saarte Liinid sadamaid tulu genereeriva üksusena komplekselt. Vara õiglase väärtuse määramisel kasutatakse vajadusel ettevõtteväliste ekspertide abi. Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande real "põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus".

Kui hiljem vara kaetav väärtus on tõusnud üle vara bilansilise väärtuse, siis allahindlus tühistatakse ja suurendatakse vara bilansilist väärtust, kuid mitte suurema summani, kui bilansilise väärtuseni, mis varal oleks, kui allahindlust ei oleks tehtud. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus kajastati ka varasem allahindlus. Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist.

Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiotel põhivaraks, mida kajastatakse finantsseisundi aruandes eraldi real käibevara rühmas. Müügiotel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ning seda kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglasest väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

F. Muu immateriaalne põhivara

Äriühendustest eraldi omandatud immateriaalsed varad võetakse arvele ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) varaobjekt on ettevõtte poolt kontrollitav;
- b) on tõenäoline, et ettevõtte saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- c) objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalsete varade puhul hinnatakse, kas tegemist on piiratud või määramata kasuliku elueaga varaga. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset amortisatsiooni meetodit.

Amortisatsioonimäärad aastas on järgmised:

Arenguväljaminekud, IT lahendused	20 %
Ostetud litsentsid, kaubamärgid jne.	20-30 %

Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse vara amortisatsioonikulu kajastatakse kasumiaruande real "põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus". Piiratud elueaga immateriaalsete varade amortisatsiooniperioodi ja -meetodit vaadatakse üle iga majandusaasta lõpul. Muutused eeldatavas kasulikus elueas või vara tulevase majandusliku kasu ajalisel struktuuris kajastatakse vastavalt kui muutusi amortisatsiooni-perioodis ja -meetodis ehk kui muutust raamatupidamislikes hinnangutes.

Kui on asjaolusid, mis viitavad, et piiratud elueaga immateriaalse vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse, siis viiakse läbi vara väärtuse languse test ja vajadusel hinnatakse vara alla tema kaetavale väärtusele.

G. Laenukasutuse kulud

Laenukasutuse kulutusi kapitaliseeritakse põhivara soetusmaksumusse alates hetkest, mil laenukasutuse kulutused on tekkinud (s.o laen on võetud) ning vara valmistamist on alustatud (s.t. ettevõtte on tekkinud varaga seotud kulutusi ning ta on võtnud ette tegevusi, mis on vajalikud vara ettevalmistamiseks selle otstarbekohaseks kasutamiseks).

Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on olulises osas valmis otstarbekohaseks kasutamiseks või selle aktiivne arendustegevus on pikemaks ajaks peatatud. Kui laen on võetud mingi konkreetse varaobjekti valmistamiseks, kapitaliseeritakse kõik antud laenuga seoses varaobjekti valmistamise perioodil tekkinud laenukasutuse kulutused, millest on lahutatud võimalik kõnealuste laenatud summade ajutisest investeerimisest tulenev investeerimistulu.

Kui konkreetse varaobjekti valmistamiseks ei ole võetud eraldi laenu, kuid selle finantseerimiseks kasutatakse ettevõtte võõrkapitali, lähtutakse laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimisel ettevõtte võõrkapitali kaalutud keskmisest intressimäärast.

H. Finantskohustused

Finantskohustused liigitatakse laenudena. Ettevõtte otsustab finantskohustuse liigitamise üle selle esmasel arvelevõtmisel. Kõik finantskohustused võetakse esmalt arvele selle õiglasel väärtuses, millele antud ja saadud laenude puhul lisanduvad otseselt seotud tehingukulud. Ettevõtte finantskohustused sisaldavad võlgu tarnijatele ja muid kohustusi, arvelduskrediite ning antud ja saadud laene.

Pärast arvelevõtmist kajastatakse intressi kandvaid laene amortiseeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Finantskohustuste kasum ja kahjum kajastatakse kasumiaruandes sisemise intressimäära meetodil pärast kohustuste kajastamise lõpetamist amortisatsiooni kaudu.

Amortiseeritud soetusmaksumuse arvutamisel võetakse arvesse kõik soetamisega seotud alla- või juurdehindlused ning tasud või kulud, mis on sisemise intressimääraga otseselt seotud. Sisemise intressimääraga amortisatsioon kajastatakse kasumiaruandes finantskulude real.

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse maksmisele kuuluvas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates aruandepäevast. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamisel kasutatakse sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "finantstulud ja -kulud".

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

I. Ettevõtte tulu maksustamine

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividende. Alates 1. jaanuarist 2015. a on maksumääraks 20/80 netodividendidelt. Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus.

Finantsseisundi aruandes ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust ettevõtte vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud lisas 11.

Dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna.

Tasumisele kuuluv tulumaksukohustus kajastatakse lühiajalise kohustusena.

J. Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule ja AS Saarte Liinid põhikirjale teeb ettevõtte iga aasta puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

K. Rendiarvestus

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma finantsseisundi aruandes rendileandja. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

L. Sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimine

Varade sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, s.t sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse finantsseisundi aruandes arvele tema soetusmaksumuses ning varade soetamise finantseerimiseks saadud summa kajastatakse finantsseisundi aruandes kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustust tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real "saadud toetused".

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisest saadud tulu kajastatakse kasumiaruandes proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, st. saadud toetusi ja kompenseeritavat kulu kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real "saadud toetused".

Mitterahaline sihtfinantseerimine

Mitterahalise sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, s.t saadud vara võetakse finantsseisundi aruandes arvele tema õiglases väärtuses ning kajastatakse samas summas finantsseisundi aruandes kohustusena tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Saadud vara

amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustust tulusse saadud vara allesjäänud kasuliku eluea jooksul. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse kasumiaruandes real "saadud toetused".

M. Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole bilansipäeva seisuga varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Lisa 2 Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja otsused, peamised riskid

AS Saarte Liinid finantsaruannete koostamisel on arvestatud ettevõtte juhtkonna poolt kaalutud eelduste ja prognoosidega ning nende alusel antud hinnangute ja tehtud otsustega. Tähelepanu pööratakse neile asjaoludele, kus nimetatud eeldused ja otsused võivad mõjutada kajastatud tulude, kulude, varade ja kohustuste rahalist väärtust. Kaalutud on võimalikke riskivaldkondi, kus juhtkonna poolt otsuste tegemisel või hinnangute andmisel kasutatud eeldused ja prognoosid ning nendega seotud ebakindlused võivad viia tulemusteni, mille tagajärjel mõjutatakse ettevõtte kohustusi või varasid määral, mis nõuavad nende bilansilise väärtuse ümberhindamist tulevastel perioodidel.

AS Saarte Liinid juhatas pöörab kohustuste ja varaga seotud otsuste läbivaatamisele ja vajadusel ka ümberhindamisele tähelepanu aastaringselt. Hinnangute andmisel võetakse arvesse varasemate otsuste aluseks olnud asjaolud ning otsuste tegemisel kasutatud eelduste, oletuste ja prognooside antud ajahetkeks teadaolevad muutused. Juhatas tugineb kriitiliste ja oluliste raamatupidamisotsuste puhul ainult sellisele teabele, mille arvestamine on ettevõtte seisukohalt mõistlik. Vajadusel arvestatakse ka selliste asjaolude muutumisega, mis toimuvad väljapool ettevõtte poolt kontrollitavaid valdkondi. Siinkohal on silmas peetud riigis, regioonis või maalimas aruandeperioodil ja tulevikus teadaolevalt toimuvaid turumuudatusi, üldiste seadusandlike põhimõtete aruandeperioodil tehtud või tulevikus tehtavaid muudatusi ja seadusandluse muutunud tõlgendusi.

2015. aastal on AS Saarte Liinid raamatupidamisaruannete osas kõrgema hinnangumääraga seotud või keerulisemad valdkonnad, kus eeldused ja hinnangud on olulised, järgmised:

- hinnangud materiaalse põhivara kasuliku eluea kohta;
- hinnang materiaalse põhivara kasutusotstarbe kohta;
- hinnangud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete, sealhulgas sihtfinantseerimise nõuete kohta.
- Vajadusel hinnang materiaalse põhivara kaetava väärtuse kohta (väärtuse testide läbiviimise kohta).

Materiaalse ja immateriaalse põhivara kasulik eluiga

AS Saarte Liinid poolt tehtud investeeringute tulemusel perioodil 2008-2013 toimunud ettevõtte põhivarade mahu kiire kasv peatus 2014. aastal. Kasvu peatumine oli seotud Euroopa Liidu struktuurifondidest rahastatud investeeringute lõppemisega ning arvele võetud sadamates ehitatud ja rekonstrueeritud põhivara amortisatsioonikulu kasvamisega. Peale eelpool viidatud investeeringute teostamist põhineb määrav osa AS Saarte Liinid varade mahust sihtfinantseeritud vahenditel. Sellest tulenevalt vähendab antud varagrupi iga-aastane kulum ka pikaajalise kohustusena arvele võetud sihtfinantseeringu mahtu. Ettevõtte kohustused vähenesid 2015. aastal ka laenude tagasimaksete arvel ning jätkus omakapitali osatähtsuse kasv. Kuna uue Euroopa Liidu rahastamisperioodi sihtfinantseeritud vahendite kasutamine lükkus edasi 2016. aastas, majandusaasta põhilised investeeringud teostati ettevõtte omavahendite arvelt ja uusi võõrvahendeid ei kaasatud, jätkus 2015. aastal eelneval majandusaastal alanud äriühingu bilansimahu vähenemine. Samas on põhivaradega seotud kulud endiselt suurimaks spetsiifiliseks kulugrupiks AS Saarte Liinid majandustegevuses.

Ettevõtte materiaalse ja immateriaalse põhivara kasuliku eluea määramisel lähtutakse kasutusele võetud põhivara iseloomust, selle valmistamiseks kasutatud tehnilistest lahendustest ja ettevõtte senisest kogemusest analoogse põhivara kasutamisel. Põhivara kasulik eluiga määratakse juhtkonna hinnanguna ettevõtte poolt soetatud või olemasoleva vara tegeliku kasutamisperioodi kohta.

Seisuga 31.12.2015 oli AS Saarte Liinid põhivara jääkväärtus 56 302 673 eurot ja majandusaasta amortisatsioonikulu 2 695 036 eurot, seisuga 31.12.2014 olid vastavad näitajad 57 239 267 eurot ja 2 458 850 eurot. Põhivara olemasolu, tehnilist seisukorda ja kasulikku eluiga kontrollitakse igal majandusaastal vähemalt üks kord aastainventuuri käigus. Inventuurikomisjon hindab materiaalsele ja immateriaalsele põhivarale määratud kasuliku eluea määrasid ning teeb põhjendatud vajadusel juhatusele ettepanekuid nende muutmiseks.

2015. aastal AS Saarte Liinid varade kasulikke eluigasid ei korrigeeritud. Ettevõtte amortisatsioonikulu kasvas majandusaasta jooksul arvele võetud põhivarade kulumi arvelt korrigeeritud amortisatsioonikulu 236 186 euro võrra. Kui AS Saarte Liinid põhivara amortisatsioonimäärasid vähendada 10% võrra, väheneks aasta amortisatsioonikulu ning suureneks puhaskasum 26 950 euro võrra, võrreldaval 2014. aastal tooks samalaadne muudatus kaasa amortisatsioonikulu vähenemise ning puhaskasumi suurenemise 24 589 euro võrra.

Materiaalse põhivara kaetava väärtuse testid

AS Saarte Liinid materiaalse põhivara väärtuse hindamisel kaalutakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Juhul, kui nimetatud asjaolud esinevad, hinnatakse konkreetse vara või raha genereeriva üksuse kaetavat väärtust ja võrreldakse seda ettevõtte finantsseisundi aruandes kajastatud vara maksumusega. Vara kaetavaks väärtuseks loetakse ühte alljärgnevast, olenevalt sellest, kumb on kõrgem:

- vara õiglast väärtust, millest on maha arvatud müügikulud;
- vara kasutusväärtust.

Kui põhivara õiglast väärtust ei saa usaldusväärselt kindlaks määrata, siis koostatakse tulevaste rahavoogude mudel leidmaks vara kasutusväärtust. Mõlemal juhul eeldavad vara väärtuse kalkultatsioonid hinnangute kasutamist, mis põhinevad üldise majanduskeskkonna prognoosidel, konkreetsetel turusuundadel, projektipõhistel kauba- ja/või reisijate voogudel ning müüdavate teenuste hinnatasemel. Kui kasutatud hinnangud tulevikus muutuvad, siis kajastatakse täiendav väärtuse langus või tühistatakse eelnevalt kajastatud väärtuse langus kas osaliselt või täielikult.

Kuna AS Saarte Liinid juhatuse hinnangul ei ole võimalik ettevõtte tegevuse piiramine ühegi sadama arvelt, on äriühingu väikseim eristatav raha laekumiste tase, mis on suures osas sõltumatu teiste vararühmade laekumistest, 16 sadama poolt teenitava raha laekumiste tase kokku. Iga sadama raha teenivaks üksuseks on AS Saarte Liinid tervikuna.

AS Saarte Liinid finantsaruannetes on materiaalse põhivarana kajastatud erinevad sadamarajatised, sh lainemurdjad, kaid, teed ja platsid, sadamate tehnilised seadmed, kuid samuti ka sadamate territoorium. Seejuures võib osade rajatiste kasulik eluiga olla kuni 50 aastat ja territooriumitel lõputu ning selliste varade väärtuse hindamiseks tuleks koostada väga pikaajalised prognoosid. Samas on määrav osa AS Saarte Liinid põhivarast ehitatud ja soetatud avaliku huvi teenuste osutamise tagamiseks (parv- ja liinilaevaliikluse kindlustamine Eesti asustatud saartega).

Lähtudes 2015. aasta majandusaastal ettevõtte juhtkonnale teada olnud infost, võib väita, et sisuliselt on tegemist turumõjudest sõltumatute investeeringutega, kuna potentsiaalsed konkurendid antud tegevusvaldkonnas ja –piirkonnas puuduvad. Äriühingu põhiliste koostööpartneritega sõlmitud sadamateenuste müügikokkulepped on pikaajalised ja risk käibemahtude languse osas piisaval määral maandatud. Seega on materiaalse põhivara majandustingimustest tulenev väärtuse languse risk ebaoluline ning juhatuse hinnangul ei ole materiaalse põhivara väärtuse testimine 2015. aasta majandusaasta aruande koosseisus vajalik.

Hinnang materiaalse põhivara kasutusotstarbe kohta

AS Saarte Liinid kasutab teatud sadamahooneid osaliselt materiaalse põhivara ning osaliselt kinnisvarainvesteeringuna. Ettevõtte hindab nende objektide puhul proportsiooni, millises ulatuses kasutatakse objekti kui materiaalset põhivara ning mis ulatuses kinnisvarainvesteeringuna.

Kuna aruandeperioodil ja sellele eelnevatel perioodidel välja renditud kinnisvaraobjektid ei ole eraldi võõrandatavad ja enda majandustegevuses kasutatav osa on oluline, kajastab ettevõtte selliseid objekte 31.12.2015 seisuga materiaalse põhivarana.

Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete hindamine

AS Saarte Liinid on senise tegevuskogemuse põhjal sätestanud põhimõtte, mille kohaselt hinnatakse ebatõenäoliselt laekuvaks üldjuhul need nõuded, mille maksetähtajast on möödunud üle 360 päeva.

Põhjus selliseks määratluseks tuleneb ettevõtte poolt osutatavate sadamateenuste sesoonsusest – konkreetsetel probleemsetel juhtudel on majandusaastal tekkinud tähtaja ületanud nõue tasutud hiljemalt järgmisel navigatsiooniperioodil, kuna AS Saarte Liinid on üldjuhul keeldunud sadamateenuste osutamisest pikaajalistele võlgnikele.

Samas hinnatakse konkreetsete probleemsete nõuete laekumise tõenäosust iga nõude osas individuaalselt. Piisava ja adekvaatse teabe omamisel nõude ebakindluse või laekumise tõenäosuse osas võib ettevõtte juhtkond hinnata nõudeid ebatõenäoliselt laekuvateks või lootusetuteks ka enne 360 päeva saabumist. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse kiiremale langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused või maksetähtaegadest korduv mittekinnipidamine.

2015. aastal kanti AS Saarte Liinid poolt bilansist välja lootusetult laekuvaid arveid summas 3 398 eurot (2014. a 861 eurot).

2015. aastal ei hinnanud ettevõtte ebatõenäoliselt laekuvaks ühtegi arvet.

Riskide juhtimine

Arvestades AS Saarte Liinid poolt läbitud kiiret kasvuperioodi, mida rahastati nii omavahendite, sihtfinantseeritud vahendite kui ka laenude arvelt, tuleb pöörata tähelepanu finantseerimistegevusega kaasnevatele olulistele riskidele. Kasvustaadiumis ettevõtet mõjutavad enim järgmised olulised riskigrupid: tururisk (sh rahavoogude intressirisk), krediidirisk ja likviidsusrisk.

AS Saarte Liinid juhatuse aktsepteerib üldise seisukohana finantsturu pikaajalist prognoosimatust ja üritab vähendada võimalikke sellest tulenevaid ebasoodsaid mõjusid äriühingu finantstegevusele. Samas on ettevõttel riigile kuuluva äriühinguna kohustus jälgida riigihangete seadustest tulenevaid nõudeid ka finantseerimistegevuses ja finantsinstrumentide kasutamisel. Kuna ka ettevõtte poolt kasutatud sihtfinantseeringute maht on väga suur, on juhtkonna poolt valitud konservatiivne lähenemine vabaturu tuletis- ja finantsinstrumentidele.

Tururiskid**a) Valuutarisk**

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus valuutavahetuskursi muutuste tõttu.

AS Saarte Liinid valuutariski vältimise põhiinstrumendiks on majandustegevuse euro-põhisus, mida lihtsustab ettevõtte põhilise sihtturu paiknemine eurotsoonis. Äriühingul puuduvad kohustused ja nõuded muudes valuutades. Kõik olemasolevad pikaajalised nõuded ja võlakohustused on noteeritud eurodes, mistõttu käsitletakse neid valuutariski vabadena.

2015. aastal toimusid kõik ettevõtte maksed ja laekumised eurodes. Võrreldaval 2014. aastal toimusid kõik ettevõtte maksed ja laekumised samuti eurodes, millele tuginedes võib kinnitada, et AS Saarte Liinid ei ole valuutariskile avatud.

b) Hinnarisk

AS Saarte Liinid on osaliselt hinnariskile avatud sisseostetavate teenuste, elektrienergiaga seotud kulude ning kütuse osas. Ettevõtte riskid maandati aruandeaastal ostes majanduslikult olulisi teenuseid läbi hankemenetluste. Ostetud teenustest suurimat tähtsust omavale laadimis- ja lossimisteenusele korraldati hange 2013. aastal, millega fikseeriti teenuse hind 2015. aasta lõpuni.

2015. aastal teostati uus analoogne hange, millega fikseeriti teenuse hind 2018. aasta lõpuni. Elektrienergia hange majandusaastaks viidi läbi 2014. aasta detsembris ning selle tulemusel fikseeritud hinnaga arvestati energia tarbimisel ja edasimüügil 2015. aastal. Aruandeaasta lõpus viidi läbi analoogne hange elektri hinna fikseerimiseks järgneva, 2016. aasta kokkulepete sõlmimiseks. Vedelkütuse olulisemad tarnijad on samuti leitud läbi hankemenetluse, mille tulemusel on fikseeritud AS Saarte Liinid soodustuse marginaalid.

Juhatuse hinnangul on ettevõtte hinnariskid maandatud adekvaatselt ja piisavas mahu. Riskidele ollakse avatud elektrienergiaga seotud tasude osas (võrgutasud, taastuenergiatasud) ja vedelkütuse hinnakõikumise osas. Samas ei mõjuta kumbki neist kulukomponentidest olulisel määral ettevõtte majandustulemust, kuna mõlema kuluartikli osas ei ole äriühing teenuse lõpptarbijat vaid vahendajat. Kuna AS Saarte Liinid ei oma investeeringuid omakapitali instrumentidesse, siis ei ole ettevõtte avatud finantsinstrumentidest tulenevale turuhinnariskile.

c) Intressimäära risk

AS Saarte Liinid intressimäära risk tuleneb ettevõtte investeeringute kaasrahastamiseks võetud pikaajalistest võlakohustustest ja arvelduskrediidi kasutamisest rahavoogude juhtimisel. Äriühingul puuduvad tähtajalised deposiidid, kuid kontsernikontot pidava pangaga (SEB Pank) on sõlmitud üleöödeposiidi raamleping. Seoses arvelduskrediidi kasutamisega aruandeaastal üleöödeposiiti ei kasutatud ning hoiustest ja deposiitidest täiendavat intressimäära riski ettevõttele ei tulenenud. AS Saarte Liinidel oli 2015. aasta lõpu seisuga kolm kehtivat pikaajalist laenulepingut, mis on sõlmitud avatud hankemenetluse tulemustel. Kõikide lepingute intressimäärad on seotud ujuva intressimääraga (6 kuu EURIBOR), mis muudab äriühingu avatuks intressimäära riskile. Suurimaks riski maandajaks on IFRS põhimõtete rakendamine majandusarvestuses, mis võimaldab kapitaliseerida majandusaastal investeeringuteks tehtud laenukasutuse kulud/intressid kasutusele võtmata objektidel, elimineerides olulisel määral riski põhjuse.

Ettevõtte on põhimõtteline võimalus kasutada lühiajalisi finantsinstrumente (näiteks intressimäära *ujuvast-fikseerituks* vahetustehinguid) intressimäära riskide maandamiseks, kuid tänane turusituatsioon ja hangetel saavutatud kokkulepped intressimäärade osas seda võimalust ei toeta. Seisuga 31.12.2015 on ettevõtte lühi- ja pikaajalistest laenu- või liisingkohustustest seotud ujuva intressimääraga 99,5% (seisuga 31.12.2014 oli 99,8%). Võrreldes kogu kohustuste mahuga oli riskimaandamisinstrumentidega katmata intressiriskile avatud võlakohustuste kogumaht kõigist kohustustest seisuga 31.12.2015 oli 13,6% (seisuga 31.12.2014 13,4%).

Intressimäära riski hindamiseks kasutatakse tundlikkusanalüüsi, mis kirjeldab intressimäära riski mõju ettevõtte puhaskasumile turuga seotud intressimäära hinnangulise kõikumise kaudu. Arvestades majandusaasta keskmist intressimäära ja selle kujunemist, oli ujuva intressimäära (6 kuu EURIBOR keskmiselt 0,06% aastas) osatähtsus ettevõtte lepingute keskmises intressimääras 5% ja sellest sõltuv aastane intresside kogukulu on seisuga 31.12.2015 kokku 4 417 eurot. Võrreldaval perioodil 2014. aastal oli ujuva intressimäära (6 kuu EURIBOR keskmiselt 0,32% aastas) osatähtsus ettevõtte lepingute keskmises intressimääras 18,9 % ehk sellest sõltuv aastane intresside kogukulu on seisuga 31.12.2014 kokku 16 988 eurot.

Kui turuintressimäär oleks majandusaastal olnud 100 baaspunkti ehk 1 protsendipunkti võrra kõrgem/madalam, oleks äriühingu majandusaasta puhaskasum seisuga 31.12.2015 olnud arvestuslikult 43 250 eurot väiksem/suurem. Kasutades võrdlusaasta tundlikkusanalüüsis turuintressimäära kõikumise hinnanguna samuti muutuse suurust 100 baaspunkti oleks äriühingu majandusaasta puhaskasum seisuga 31.12.2015 olnud arvestuslikult 39 500 eurot väiksem/suurem. Samas on oluline märkida, et baasintressi tase on jätkuvalt väga madal ja põhinedes tänastele asjakohastele majandusprognosidele püsib madalal tasemel ka lähiaastatel. Kuna ettevõtte on lisaks võimalus kapitaliseerida oluline osa intressikuludest, loeb juhatus majandusaastal ja järgneval perioodil riskid piisavalt maandatuks.

Krediidirisk

Krediidirisk on oht, et ettevõtte vastaspool ei täida finantssuhetest või kliendilepingutest tulenevaid kohustusi tuues rikkumisega kaasa võimaliku finantskahju. AS Saarte Liinid krediidirisk tuleneb põhiosas nõuetest ostjate vastu ja rahastamisotsustega eraldatud, kuid ettevõttele veel välja maksmata sihtfinantseeritud vahenditest.

Krediidiriski maandamiseks viiakse enne suuremahuliste lepingute sõlmimist läbi kliendi taustauuring. Klientidega, kes kavandavad ettevõtte poolt pakutavate teenuste suuremahulist ja/või pikaajalist kasutamist, sõlmitakse kahepoolsed lepingud. Lepingutega täpsustatakse poolte kohustused ja maksekäitumise põhinõuded, samuti võimalikud sanktsioonid.

Ülejäänud meetodid klientidega seotud krediidiriski juhtimiseks seisnevad igapäevases klientide maksekäitumise jälgimises ja vajalike meetmete operatiivses rakendamises. Klientidega seotud krediidiriski vähendamiseks on kasutatud ka avansiliste ettemaksete nõuet klientidele, kelle maksevõimes on põhjust kahelda. Aastalõpu seisuga kantakse ebatõenäoliselt laekuvad nõuded lootusetuteks. Lootusetult laekuvad arved kantakse bilansist välja nõukogu otsusega peale juhatuse vastava hinnangu saamist. Finantsvarade krediidikvaliteedist 2015. aastal annab täpsema ülevaate käesoleva aruande lisa 4.

Äriühingu jaoks oluline krediidirisk on nõuded ostjate vastu. Seisuga 31.12.2015 oli ettevõtte finantsseisundi aruandes krediidiriskile avatud nõudeid kokku summas 731 653 eurot ja võrreldava, 31.12.2014 seisuga, 1 004 790 eurot. Nõuete kogumahu oluline langus on seotud OÜ Väinamere Liinid võlgnevuse tasumiseks saavutatud kokkuleppega. Majandusaasta aruande koostamise ajaks on Väinamere Liinid tasunud kõik 2015. aasta maksetähtajaga arved.

Ettevõttele veel välja maksmata sihtfinantseeritud vahendite kogusumma oli seisuga 31.12.2015 kokku 57 274 eurot ja võrreldava, 31.12.2014 seisuga, 472 044 eurot. Tegemist on väheneva krediidiriski grupiga ja selle maandamine ei ole juhatuse hinnangul vajalik.

Likviidsusrisk

AS Saarte Liinid likviidsusrisk on seotud eelkõige lühiajaliste nõuete ja võlgadega. Ettevõtte eesmärgiks on tasakaalu säilitamine rahastamisallikate iseloomu, tähtaja, piisavuse ja paindlikkuse vahel. AS Saarte Liinid finantsvarad koosnevad nõuetest ostjate vastu ning aruandeperioodil laekumata sihtfinantseerimisest. Pikaajalisi finantsvarasid, investeeringuid ja väärtipabereid äriühing ei oma.

Nõuete tähtjad seisuga	31.12.2015	31.12.2014
Tagasimaksed järgmise 12 kuu jooksul	792 172	1 589 897
KOKKU (eurodes)	792 172	1 589 897

AS Saarte Liinid võlad ja ettemaksed on tagasimakse tähtaegadega kuni 12 kuud, põhiosa võlgadest ja ettemaksetest on seotud jooksva majandustegevusega ja tööjõukuludega.

Võlgade ja ettemaksete tähtjad seisuga	31.12.2015	31.12.2014
Tagasimaksed järgmise 12 kuu jooksul	825 709	722 560
KOKKU (eurodes)	825 709	722 560

Oma tegevuse rahastamiseks kasutab ettevõtte arvelduslaene, kapitalirenti ja pikaajalisi pangalaene. Ettevõtte põhimõtete kohaselt ei tohiks sõlmitud diskonteerimata laenukohustuste tagasimaksete lõpptähtajast rohkem kui 35% saabuda järgmise 12 kuu jooksul.

2015. majandusaasta lõpuks moodustavad järgneva 12 kuu jooksul saabuvad tähtjad 25% koguvõlgnevusest, 2-5 aasta jooksul saabuvad tähtjad 52% ja enam kui 5 aasta pärast saabuvad tähtjad 23%. Võrdlusperioodi, 2014. majandusaasta lõpuks olid võlakohustused restruktureeritud nii, et 12 kuu jooksul saabuvad tähtjad moodustavad 25% koguvõlgnevusest, 2-5 aasta jooksul saabuvad tähtjad 49% ja enam kui 5 aasta pärast saabuvad tähtjad 26% diskonteerimata koguvõlgnevusest. AS Saarte Liinid juhtkonna hinnangul on saavutatud likviidsusriskide parem jaotumine ning järgnevatel perioodidel saabuvate tähtaegade osakaalud ei muutu, kuna kõikide laenulepingute puhul on jõutud põhiosa tagasimaksete kavandatud tasemele.

Kohustuste tähtjad seisuga	31.12.2015	31.12.2014
Tagasimaksed järgmise 12 kuu jooksul	1 412 413	1 446 740
Tagasimaksed 2-5 aasta jooksul	2 926 359	2 847 479
Tagasimaksed enam kui 5 aasta jooksul	1 310 000	1 547 676
KOKKU (eurodes)	5 648 772	5 841 895

Kapitali juhtimine ja finantsvõimendus

AS Saarte Liinid kapitali juhtimisel on seatud eesmärgiks ettevõtte krediidiarengu püsimine piisaval tasemel, et vajadusel kaasata võõrkapitali investeerimistegevuse rahastamiseks. Äriühingu omakapital koosneb emiteeritud aktsiakapitalist, kohustuslikust reservkapitalist ja jaotamata kasumist. Ettevõtte kapitaliseeritust jälgitakse võlakohustuste ja omakapitali suhtarvude abil ning hinnates neid võrdluses ettevõtte investeerimis- ja finantseerimisvajadusega.

Finantsvõimendus seisuga	31.12.2015	31.12.2014
Võlakohustused (lisa 10)	5 648 772	5 841 895
Raha ja raha ekvivalendid	91 835	66 296
Netovõlg	5 556 937	5 775 599
Kogu omakapital	16 043 583	15 387 294
Kogu kapital	21 600 520	21 162 893
Võõrkapitali ja kogukapitali suhe	25,7%	27,3%

AS Saarte Liinid võõrkapitali suhe kogukapitali ehk finantsvõimendus oli 31.12.2015 seisuga 25,7%. Võrreldes 2014. aastaga on finantsvõimendus pisut vähenenud, 1,6 protsendipunkti võrra, kusjuures netovõlg on vähenenud 3,8% ning kogukapital on kasvanud 2,1% võrra.

Finantsvõimenduse mõningane vähenemine on tingitud suuremahuliste sihtfinantseeritud projektide lõppemisega ning nendega kaasnenud kaasfinantseerimisnõuete täitmiseks võetud laenude põhiosa graafikujärgsete tagasimaksetega, mis ületas uute laenude võtmise mahu.

Lisa 3 Uute ja muudetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) kasutuselevõtt

Rahvusvaheliste Raamatupidamise Standardite Nõukogu (IASB) ja Rahvusvahelise Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee (IFRIC) on välja andnud järgmised standardid, standardite muudatused ja tõlgendused, mis kohalduvad 2015. aastal või hiljem algavatele aruandeperioodidele. IASB lubab varasemat rakendamist. Nimetatud standardite kohaldamine ettevõtte poolt eeldab, et need on vastu võetud ka Euroopa Liidus, juhul kui uuendused ei ole kooskõlas varasemate IFRS sätetega.

Aruandeperioodil rakendatud uued muudatused ja tõlgendusedIga-aastane muudatuste projekt 2011-2013

Iga-aastane muudatuste projekt standardites IFRS 3, IFRS 13 ja IAS 40 eesmärgiga likvideerida ebakõlad ning parendada sõnastust. Vastu võetud Euroopa Liidus 18. detsembril 2014, rakendub 1. jaanuaril 2015 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele. Ettevõtte hinnangul ei mõjuta muudatus oluliselt ettevõtte finantsandmeid.

IFRIC 21 Maksud

Avaldatud IASB poolt 20. mail 2013. IFRIC 21 on tõlgendus standardile IAS 37 Eraldised, tingimuslikud kohustised ja tingimuslikud varad. Tõlgendus selgitab, et maksukohustist tekitavaks sündmuseks on tegevus, millist on kirjeldatud seda maksu kehtestavas seadusandlikus aktis. Euroopa Liidus vastu võetud 13. juunil 2014, rakendub 17. juunil 2014 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele. Ettevõtte hinnangul ei mõjuta rakendus oluliselt ettevõtte finantsandmeid, kuna selle tulemusena ei muutu ettevõtte arvestuspõhimõtted.

IASB poolt avaldatud ja Euroopa Liidus vastu võetud muudatused, mille jõustumisaeg on tulevikusIFRS 11 Ühised ettevõtmised – ühistes ettevõtmistes osaluse omandamise arvestus

Euroopa Liidus vastu võetud 24. novembril 2015, rakendub 1. jaanuaril 2016 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele. Ettevõtte hinnangul ei mõjuta muudatus oluliselt ettevõtte finantsandmeid.

IAS 1 Finantsaruannete esitamine – avalikustamise initsiatiiv

Avaldatud IASB poolt 18. detsembril 2014. IAS 1 muudatused on suunatud julgustama ettevõtteid kasutama oma professionaalset hinnangut otsustamaks millist informatsiooni avalikustada oma finantsaruannetes. Muudatused selgitavad, et ettevõtted peaksid ise hindama, millises aruande osas ja mis järjekorras peaks aruannetes informatsiooni esitama. Euroopa Liidus vastu võetud 18. detsembril 2015, rakendub 1. jaanuaril 2016 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele.

IAS 16 Materiaalsed põhivarad ning IAS 38 Immateriaalsed varad – selgitus lubatavate amortisatsioonimeetodite kohta

Avaldatud IASB poolt 12. mail 2014. Muudatused selgitavad, et tulupõhised meetodid vara amortisatsiooni arvutamiseks ei ole sobivad, kuna tulu, mis tekib tegevusest, mille käigus kasutatakse ka kõnealust vara, sõltub enamasti ka muudest teguritest kui ainult selle varaga seotud majandusliku väärtuse tarbimine. Euroopa Liidus vastu võetud 2. detsembril 2015, rakendub 1. jaanuaril 2016 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele.

IAS 16 Materiaalsed põhivarad ning IAS 41 Põllumajandus – viljakandvad taimed

Euroopa Liidus vastu võetud 23. novembril 2015, rakendub 1. jaanuaril 2016 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Ettevõtte hinnangul ei mõjuta muudatus oluliselt ettevõtte finantsandmeid.

IAS 19 Hüvitised töötajatele – Määratud hüvitistega plaanid: töötaja panustamine

Avaldatud IASB poolt 21. novembril 2013. Muudatused puudutavad töötajate või kolmandate osapoolte panustamist määratud hüvitistega plaanidesse. Muudatuste eesmärk on lihtsustada raamatupidamist juhul kui töötaja panus on sõltumatu töötaja staažist, näiteks kui need on väljendatud kindla protsendina töötasust. Euroopa Liidus vastu võetud 17. detsembril 2014, rakendub 1. veebruaril 2015 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele. Ettevõtte hinnangul ei mõjuta muudatus oluliselt ettevõtte finantsandmeid.

IAS 27 Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded – kapitaliosaluse meetod konsolideerimata finantsaruannetes

Euroopa Liidus vastu võetud 18. detsembril 2015, rakendub 1. jaanuaril 2016 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele. Ettevõtte hinnangul ei mõjuta muudatus oluliselt ettevõtte finantsandmeid.

Mittefinantsvarade kaetava väärtuse kohta avalikustatav info

IAS 36 muudatused (võetud vastu Euroopa Liidu poolt 29. mai 2013). Nende muudatuste rakendusala on kitsas ja käsitleb informatsiooni avalikustamist mittefinantsvarade kaetava väärtuse kohta, kui see väärtus põhineb õiglasel väärtusel, millest on maha arvatud võõrandamiskulud. IFRS 13 koostamise ajal otsustas IASB muuta IAS-i 36, et nõuda informatsiooni avalikustamist mittefinantsvarade kaetava väärtuse kohta. Uued muudatused selgitavad IASB esialgset eesmärki, et sellise avalikustamise rakendusala on piiratud mittefinantsvarade kaetava väärtusega, mis põhineb õiglasel väärtusel, millest on maha arvatud võõrandamiskulud.

Iga-aastane muudatuste projekt 2010-2012

Iga-aastane muudatuste projekt IFRS standardites (IFRS 2, IFRS 3, IFRS 8, IFRS 13, IAS 16, IAS 24 ja IAS 38) eesmärgiga likvideerida ebakõlad ning parendada sõnastust. Vastu võetud Euroopa Liidus 17. detsembril 2014, rakendub 1. veebruaril 2015 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele. Ettevõtte hinnangul ei mõjuta muudatus oluliselt ettevõtte finantsandmeid.

Iga-aastane muudatuste projekt 2012-2014

Iga-aastane muudatuste projekt IFRS standardites (IFRS 5, IFRS 7, IAS 19 ja IAS 34) eesmärgiga likvideerida ebakõlad ning parendada sõnastust. Vastu võetud Euroopa Liidus 15. detsembril 2015, rakendub 1. jaanuaril 2016 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele. Ettevõtte hinnangul ei mõjuta muudatus oluliselt ettevõtte finantsandmeid.

Uued standardid ja muudatused, mis on avaldatud IASB poolt, kuid ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidus

IFRS 9 Finantsinstrumendid

IFRS 9, mis asendab standardi IAS 39 Finantsinstrumendid: Kajastamine ja mõõtmine, avaldati 24. juulil 2014. Standard sisaldab nõudeid finantsinstrumentide kajastamisele, klassifitseerimisele ja mõõtmisele, allahindlusele, kajastamise lõpetamisele ja riskimaandamisinstrumentide arvestusele (Hedge

Accounting). Finantsvarade klassifitseerimise ja mõõtmise nõuded vähendavad hindamiskategooriate arvu ja panevad need sõltuvusse ettevõtte finantsvarade juhtimise mudelist, samuti ka asjaolust kas instrumendi lepingulised rahavood koosnevad ainult põhiosa- ja intressimaksetest. IFRS 9 võtab allahindlusvajaduse mõõtmisel kasutusele oodatava krediidikahju mudeli, jättes ära kahjusündmuse esinemise nõude. Uus allahindluse mudel seab sisse kolmeastmelise lähenemise sõltuvalt olulistest muutustest krediidiriskis. Nõuded finantskohustistele jäävad suuresti muutmatuks võrreldes IAS 39-ga. Peamine muudatus lubab kajastada oma krediidiriski muutusest tingitud finantskohustise õiglase väärtuse muutust muu koondkasumi seas, mitte kasumiaruandes. Riskimaandamisarvestuse muudetud nõuded võimaldavad ettevõtetel paremini kajastada oma riskijuhtimistegevusi finantsaruandes. IFRS 9 avaldab mõju kontserni finantsaruannetele. Standard rakendub 1. jaanuaril 2018 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele.

IFRS 14 Reguleeritud hinnatingimustes müügitulu kajastamine (rakendub 1. jaanuaril 2016 ja hiljem algavatele aruandeperioodidele)

Euroopa Komisjon otsustas mitte alustada vastuvõtmisprotsessi sellele ajutisele standardile, vaid oodata ära lõplik standard.

IFRS 15 Tulu kliendilepingutest

IFRS 15 avaldati 2014. aasta mais ning see määrab ära kliendilepingutest tuleneva olulise informatsiooni raporteerimise korra, mis hõlmab lepingutest tulenevat tulu ja rahavoogude olemust, suurust, ajastust ja tõenäosust. Standard käsitleb viieastmelist mudelit, kuidas kindlaks määrata ja millal kajastada tulu. Standard asendab IAS 18 Tulu, IAS 11 Ehituslepingud ja mitmeid tuluga seotud tõlgendusi. Standardi rakendamine on kohustuslik kõigile IFRS arvestuspõhimõtete kasutajatele ja rakendub pea kõigile kliendilepingutele: peamisteks eranditeks on rendilepingud, finantsinstrumendid ja kindlustuslepingud. Standard kehtestab ühtlasi uued nõuded olulise informatsiooni avaldamise kohta. Standard on kehtiv majandusaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2018 või hiljem.

IFRS 16 Rendid

Avaldatud IASB poolt 13. jaanuaril 2016. IFRS 16 kohaselt kajastab rendilevõtja bilansis varana kasutusõiguse ning kohustisena rendikohustise. Kasutusõigust käsitletakse sarnaselt teistele mittefinantsvaradele ning amortiseeritakse vastavalt. Rent klassifitseeritakse kapitalirendina, kui sellega antakse üle suurem osa riskist ja tulust, mis kaasneks vastava vara omamisega. Muul juhul klassifitseeritakse rent kasutusrendina. Standard on kehtiv majandusaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem.

IFRS 10 Konsolideeritud finantsaruanded, IFRS 12 Muudes (majandus)üksustes olevate osaluste avalikustamine ning IAS 28 Investeeringud sidusettevõtetesse - investeerimisühingud: konsolideerimiserandi rakendamine (kehtiv majandusaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2016 või hiljem).

IFRS 10 Konsolideeritud finantsaruanded ning IAS 28 Investeeringud sidusettevõtetesse – varade müük või üleandmine investori ja tema kaasinvestori või ühisettevõtte vahel ja muud muudatused (rakenduskuupäev lükati määramata ajaks edasi kuni valmib uuring kapitaliosaluse meetodi teemal).

Lisa 4 Nõuded ja ettemaksed

Eurodes, seisuga 31. detsember

	Lisa	31.12.2015	31.12.2014
Nõuded ostjate vastu, sh		731 653	1 004 790
- <i>Ostjatelt laekumata arved</i>		731 653	1 004 790
Muud lühiajalised nõuded, sh		59 274	472 044
- <i>Saamata põhivara sihtfinantseerimine</i>		57 274	472 044
- <i>Muud nõuded</i>		2 000	0
Nõuded kokku		790 927	1 476 834
Ettemaksed, sh			
<i>Maksude ettemaksed ja tagasinõuded</i>		1 245	113 063
Ettemaksed kokku		1 245	113 063
Nõuded ja ettemaksed kokku		792 172	1 589 897
Aasta jooksul ebatõenäoliseks hinnatud ja lootusetuks kantud nõuded, sh			
Ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuded			
majandusaasta alguses		0	0
Lootusetuks kantud nõuded		3 398	861

Aruandeaastal kanti lootusetuks laekumata arveid summas 3 398 eurot (2014. a 861 eurot). Ühtekuuluvusfondilt (ÜF) jäi taotluste alusel saamata põhivara sihtfinantseerimist aruandeaastal summas 0 eurot (2014. a 385 429 eurot). Regionaalfondilt (RF) summas 57 274 eurot (2014. a 26 653 eurot). EAS-ilt jäi laekumata 0 eurot (2013. a 59 962 eurot) Maksude ettemaksete ja tagasinõuetena kajastub käibemaksu ettemaks seisuga 31.12.2015 summas 1 245 eurot (31.12.2014 a 113 063 eurot). AS Saarte Liinid tähtaja ületanud nõuded, mis ei ole kuluks kantud, moodustasid seisuga 31.12.2015 kokku 511 995 eurot (2014. a 787 118 eurot). Aruande kinnitamise ajaks on oluline osa nõuetest laekunud.

Lisa 5 Varud

Eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2015	31.12.2014
Tooraine ja materjal	39 693	37 605
Varud kokku	39 693	37 605

Tooraine ja materjalina on arvele võetud absorptsioonipoom Kuivastu sadamas summas 671 eurot, Sviby sadamas summas 1 280 eurot, Kuivastu sadamas 444 eurot, vendrid Kuivastu sadamas summas 13 000 eurot, vedelkütus hoonete katlamajadele summas 9 350 eurot ja veesõidukite kütus summas 14 948 eurot.

Lisa 6 Materiaalne põhivara

Eurodes, seisuga 31. detsember

	Lisa	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Soetusmaksumus							
31.12.2014		295 602	69 430 338	4 001 282	179 378	811 560	74 718 160
Akumuleeritud kulum							
31.12.2014		0	-16 171 209	-1 209 471	-120 825	0	-17 501 505
Jääkmaksumus							
31.12.2014		295 602	53 259 129	2 791 811	58 553	811 560	57 216 656
Ostud *		0	148 960	248 670	15 994	1 359 689	1 773 313
Reklassifitseerimine		0	1 721 691	252 674	0	-1 974 365	0
Amortisatsioonikulu	16	0	-2 419 539	-256 447	-11 310	0	-2 687 296
Mahakandmised		0	-36 029	-57 163	-9 932	0	-103 124
Mahakantud vara kulum		0	36 029	57 163	9 932	0	103 124
Soetusmaksumus							
31.12.2015		295 602	71 264 960	4 445 463	185 440	196 884	76 388 349
Akumuleeritud kulum							
31.12.2015		0	-18 554 719	-1 408 755	-122 203	0	-20 085 677
Jääkmaksumus							
31.12.2015		295 602	52 710 241	3 036 708	63 237	196 884	56 302 673

- Euroopa Liidu Regionaalfondist eraldati aruandeaastal välisabi 228 072 eurot (2014. aastal 287 676 eurot), mida kasutati Virtsu, Naissaare ja Sviby sadamate parendamiseks. Aruandeaasta lõpuks jäi 2014. aastal eraldatud 287 676 eurost laekumata 26 653 eurot, mis laekub 2016. aastal. 2015. aastal eraldatud 228 072 eurost jäi aruandeaastal laekumata 30 621 eurot, mis laekub samuti 2016. aastal.
- EAS eraldas 2015. aastal 0 eurot (2014. aastal 130 000 eurot). 130 000 eurost jäi 2014. aastal laekumata 59 962 eurot, mis laekus 2015. aastal.

100% amortiseerunud põhivara, mis on seisuga 31.12.2015 endiselt kasutuses, on finantsseisundi aruandes kajastatud kokku soetusmaksumuses 767 940 eurot (2014. aastal 804 490 eurot).

Maha on kantud aruandeaastal põhivara kokku summas 103 124 eurot. Kõik maha kantud põhivaraobjektid olid 100% amortiseerunud ja aastainventuuride käigus kasutamiskõlbmatuks tunnistatud.

Eelisel aruandeaastal toimunud tehingud materiaalse põhivaraga

Eurodes, seisuga 31. detsember

	Lisa	Maa	Ehitised	Masina- ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2013		295 602	65 906 130	3 769 629	125 472	2 800 145	72 896 978
Akumuleeritud kulum 31.12.2013		0	-14 335 824	-986 335	-107 650	0	-15 429 809
Jääkmaksumus 31.12.2013		295 602	51 570 306	2 783 294	17 822	2 800 145	57 467 170
Ostud *		0	0	204 974	49 905	1 945 717	2 200 596
Reklassifitseerimine		0	3 894 739	35 562	4 001	-3 934 302	0
Amortisatsioonikulu	16	0	-2 205 916	-232 019	-13 175	0	-2 451 110
Mahakandmised		0	-370 531	0	0	0	-370 531
Mahakantud vara kulum		0	370 531	0	0	0	370 531
Müügid		0	0	-8 883	0	0	-8 883
Müüdnud vara kulum		0	0	8 883	0	0	8 883
Soetusmaksumus 31.12.2014		295 602	69 430 338	4 001 282	179 378	811 560	74 718 160
Akumuleeritud kulum 31.12.2014		0	-16 171 209	-1 209 471	-120 825	0	-17 501 505
Jääkmaksumus 31.12.2014		295 602	53 259 129	2 791 811	58 553	811 560	57 216 656

* Välisabi eraldati 2014. aastal (kirjeldatud 2014. aasta majandusaasta aruande Lisas 11):

- Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist kokku 0 eurot (viimane laekumine toimus 2012. aastal 634 894 eurot), mida kasutati 4 sadama parendamiseks. Aruandeaasta lõpuks jäi 634 894 eurost abikõlbulike kuludena laekumata 385 429 eurot (2013. aastal 385 429 eurot). Sellest makseasutuse poolt väljamaksmata summa moodustas seisuga 31.12.2013 kokku 265 599 eurot, (kirjeldatud 2014. aasta majandusaasta aruande Lisa 2 lõigus „Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete hindamine“)
- Euroopa Liidu Regionaalfondist eraldati aruandeaastal välisabi 287 676 eurot (2013. aastal 881 506 eurot), mida kasutati Sviby ja Munalaiu sadamate parendamiseks. Aruandeaasta lõpuks jäi 287 676 eurost laekumata 26 653 eurot (2013. aastal 320 298 eurot).
- EAS eraldas 130 000 eurot Kihnu sadamahoone ehituseks (2013. aastal 0 eurot). 130 000 eurost jäi aruandeaastal laekumata 59 962 eurot, mis laekus 2015. aastal (2013. aastal 0 eurot)
- Riigieelarvest eraldati ettemaksena 0 eurot (2011. aastal eraldatud 382 000 eurost ja 2012. aastal eraldatud 300 000 eurost kasutati 2012. aastal Naissaare sadama parendamiseks 237 595 eurot, 2013. aastal 421 271 eurot ja 2014. aastal 23 134 eurot).

100% amortiseerunud põhivara, mis oli seisuga 31.12.2014 endiselt kasutuses, kajastati finantsseisundi aruandes soetusmaksumuses kokku summas 804 490 eurot (2013. aastal 1 050 009 eurot).

Lisa 7 Immateriaalne põhivara

Eurodes, seisuga 31. detsember

Jääkväärtus 31.12.2013	23 468	6 883	30 351
Aruandeaasta amortisatsioon	-7 740	0	-7 740
Jääkväärtus 31.12.2014	15 728	6 883	22 611
Ostud	1 643	0	1 643
Aruandeaasta amortisatsioon	-7 740	0	-7 740
Jääkväärtus 31.12.2015	9 631	6 883	16 514
Seisuga 31.12.2014:			
Soetusmaksumus	44 291	6 883	51 174
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-28 563	0	-28 563
Seisuga 31.12.2015:			
Soetusmaksumus	45 934	6 883	52 817
Akumuleeritud amortisatsioon ja vara väärtuse langused	-36 303	0	-36 303

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

Eurodes, seisuga 31. Detsember

	Lisa	31.12.2015	31.12.2014
Võlad tarnijatele*		195 543	454 143
Võlad töötajatele		169 176	175 366
Maksuvõlad	12	79 226	91 251
Muud kohustused		381 734	0
Ettemaks toodete ja teenuste eest		30	1 800
Võlad ja ettemaksed kokku		825 709	722 560

* sh. võlad põhivara eest 97 816 eurot (31.12.2014 a 174 939 eurot).

Lisa 9 Laenukohustused

Eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2015	Tagasimaksed 2016. a.	Tagasimaksed 2017 - 2023. a	Makse- tähtaeg	Intressimäär
Pangalaen SEB	2 580 000	240 000	2 340 000	2023.a.	6 kuu EURIBOR + 1,27%
Pangalaen SEB	679 061	239 669	439 392	2018.a.	6 kuu EURIBOR +1,2%
Pangalaen Danske	1 620 000	190 000	1 430 000	2021.a.	6 kuu EURIBOR +1,04%
Kapitalirent	31 751	4 784	26 967	2020 a.	6 kuu EURIBOR+1,6%
Arvelduskrediit	737 960	737 960	0	-	2,05 %
Kokku	5 648 772	1 412 413	4 236 359		

Kõikide pikaajaliste laenukohustuste alusvaluutaks on euro. 2015. aasta jooksul võttis AS Saarte Liinid välja SEB Panga poolt antud investeerimislaenu kasutamata jäägi kogusummas 515 658 eurot ja suurendas SEB Panga arvelduskrediidi limiiti 400 000 tuhande euro võrra 1 300 000 euronni.

Seega on seisuga 31.12.2015 ettevõtte bilansivälist vara summas 562 040 eurot.

Eurodes, seisuga 31. detsember

	31.12.2014	Tagasimaksed 2015. a.	Tagasimaksed 2016 - 2023. a	Makse- tähtaeg	Intressimäär
Pangalaen SEB	2 304 342	240 000	2 064 342	2023.a.	6 kuu EURIBOR + 1,27%
Pangalaen SEB	918 730	239 668	679 062	2018.a.	6 kuu EURIBOR +1,2%
Pangalaen Danske	1 810 000	190 000	1 620 000	2021.a.	6 kuu EURIBOR +1,04%
Kapitalirent	36 451	4 700	31 751	2020 a.	6 kuu EURIBOR+1,6%
Arvelduskrediit	772 372	772 372	0	-	2,05 %
Kokku	5 841 895	1 446 740	4 395 155		

Kõikide pikaajaliste laenukohustuste alusvaluutaks on euro. 2015. a on laene tagasi makstud summas 669 669 eurot, kapitalirendi põhiosa tagasimakseid summas 4 700 eurot ja arvelduskrediiti summas 34 412 eurot.

Ettevõtte hinnangul ei erine korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate varade ja kohustuste õiglased väärtused oluliselt nende bilansilistest maksumustest.

Lisa 10 Sihtfinantseerimine

Eurodes, aasta kohta

	Lisa	2015	2014
Aasta algul		36 981 316	38 185 947
Saadud (rahaline laekumine)*		228 072	440 809
Kantud tuludesse (amortiseeritud)	15	-1 717 403	-1 645 440
Sihtfinantseerimise vähendamine**		-767 162	0
Sihtfinantseerimine jooksvateks kuludeks		0	893
Aasta lõpul		34 724 823	36 981 316

* Toetus põhivara soetamiseks 228 072 eurot on saadud aruandeaastal Regionaalfondist, mis kasutati Virtsu, Naissaare ja Sviby sadamate parendamiseks.

** 2015. aastal tegi Rahandusministeerium tagasinõudeotsuse projekti 3.3.0100.09-0001 "Kuivastu, Virtsu, Heltermaa ja Rohuküla sadamate rekonstrueerimine" osas kokku 647 333,10 euro ulatuses, mis vaidlustati AS Saarte Liinid poolt.

Vaidlus lõpetati Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Rahandusministeeriumi vahelise kompromisslahendusega, mille tulemusel AS Saarte Liinid korrigeeris eelmistel perioodidel arvestatud sihtfinantseerimist täiendavalt 119 829,37 euro ulatuses.

Lisa 11 Omakapital

AS Saarte Liinid on äriühing, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Otsused aktsiakapitali suurendamise või vähendamise ning dividendide jaotamise osas teeb Eesti Vabariik, keda ettevõtte üldkoosolekul omanikuna esindab majandus- ja kommunikatsiooniminister.

AS Saarte Liinid põhikirja kohaselt on ettevõtte miinimumkapital 4 793 400 eurot ning maksimum-kapital 19 173 600 eurot.

Seisuga 31.12.2015 koosnes AS Saarte Liinid aktsiakapital 66 366 aktsiast nimiväärtusega 100 eurot kokku summas 6 636 600 eurot. Aruandeaasta jooksul aktsiate arv ja nimiväärtus ei muutunud.

Omakapitali koosseisus oleva reservi osas vt. lisa 1 punkt "J" .

Seoses suuremahuliste sihtfinantseeritud investeeringute teostamisega ei kuulu AS Saarte Liinid omaniku otsuse alusel dividendimaksjate hulka. Maksimaalselt võimalike dividendide suurus ning dividendide maksmisega kaasneva tulumaksukohustuse suurus on toodud alljärgnevas tabelis:

	31.12.2015	31.12.2014
Jaotamata kasum	8 743 323	8 087 034
Võimalik maksta dividendidena	6 994 658	6 469 627
Dividendimaksuga kaasnev tulumaks	1 748 665	1 617 407

Lisa 12 Maksuvõlad

Eurodes, seisuga 31.detsember

	Lisa	31.12.2015	31.12.2014
Kinnipeetud tulumaks		24 063	26 951
Sotsiaalmaks		48 468	53 527
Kinnipeetud kogumispensioni makse		2 008	2 138
Ettevõtte tulumaks		2 038	5 030
Töötuskindlustusmaks		2 649	3 605
Kokku	8	79 226	91 251

Lisa 13 Rendid

Eurodes, aasta kohta

Kapitalirent (ettevõtte kui rentnik)

Rendile võetud vara kajastub bilansikirje "Transpordivahendid soetusmaksumuses" hulgas soetusmaksumusega 36 825 eurot. Rendilepingus toodud tingimuste kohasel täitmisel ja liisingu osamaksete ja intressi täielikul tasumisel tuleb AS-ile Saarte Liinid üle liisingeseme omandiõigus.

Transpordivahendid soetusmaksumuses	Lisa	31.12.2015	31.12.2014
Soetusmaksumus	6	36 825	36 825
Bilansiline maksumus		28 843	36 211
Rendikohustus			
		2015	2014
Aasta algul		36 451	0
Võetud rendid		0	36 825
Makstud kapitalirendimaksed		-4 700	-374
Liisingmaksete nüüdisväärtus aasta lõpul	9	31 751	36 451
sh makseperiood 1 aasta		4 784	4 700
sh makseperiood 2-5 aastat		26 967	31 751
Tuleviku kapitalirendi miinimummaksed		33 078	41 291
Maksetähtaeg		28.11.2020	28.11.2020
Intressimäär		6 kuu EURIBOR+1,6%	6 kuu EURIBOR+1,6%
Alusvaluuta		euro	euro

Kasutusrent (ettevõtte kui rentnik)

Rendikulu	Lisa	2015	2014
Maa	16	21 943	8 121
Hooned ja ruumid	16	20 705	29 510
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogilise riist- ja tarkvara rent	16	2 953	4 225
Sõiduautod	16	40 606	37 896
Töömasinad ja seadmed	16	4 233	10 371
Kokku rendikulu		90 440	90 123
Järgmiste perioodide rendikulu			
mittekatkestatavatest kasutusrendilepingutest:	Lisa	2015	2014
maksetähtajaga kuni 1 aasta		56 527	54 764
maksetähtajaga 1-5 aastat		94 432	143 069
Kokku rendikulu		150 959	197 833

Maa rendi osas ei saa AS Saarte Liinid objektiivselt hinnata järgmiste perioodide rendikulu, kuna Viimsi vallavalitsusega sõlmitud hoonestusõiguse leping sätestab tasu määramise alusena sadamat aasta jooksul külastanud reisijate arvu, mis näitajana võib aastate lõikes oluliselt varieeruda. AS Saarte Liinid juhatuse peab Viimsi vallavalitsusega läbirääkimisi hoonestusõiguse tasu aluse sidumiseks lepingualuse maa pindalaga, mis võimaldaks tulevikus järgmiste perioodide rendikulu objektiivselt hinnata.

Ettevõtte kui rendileandja

Renditulu	Lisa	2015	2014
Hooned ja ruumid		102 963	111 241
Kokku renditulu	14	102 963	111 241

Rendilepingud saab katkestada 3-6 kuulise etteteatamisaja jooksul, millele vastav renditulu moodustab 17 527 eurot (2014. a 16 777 eurot). Rendile antud hoonete-ruumide soetusmaksumus on 1 482 953 eurot (2014. a 1 335 270 eurot) ja jääkmaksumus 929 723 eurot (2014. a 798 856 eurot). Rendile antud hoonete-ruumide jääkmaksumuse osatähtsus ehitiste jääkväärtusest on 1,75%.

Lisa 14 Müügitulu

Eurodes, aasta kohta

Jaotumine geograafiliselt	Lisa	2015	2014
Eesti		4 594 683	4 444 314
Skandinaaviamaad		432 729	599 728
Saksamaa		357 919	325 899
Holland		166 772	127 026
Poola		45 932	0
Müügitulu kokku		5 598 035	5 496 967
Jaotumine tegevusalade järgi		2015	2014
Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused (52 221)		5 495 072	5 385 726
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus (68 201)	13	102 963	111 241
Müügitulu kokku		5 598 035	5 496 967

Lisa 15 Tulu sihtfinantseerimisest

Eurodes, aasta kohta

	Lisa	2015	2014
Tulu põhivara sihtfinantseerimisest		487 981	402 283
Tulu välisabi sihtfinantseerimisest		1 225 036	1 238 772
Tulu välisabi kaasfinantseerimiseks		4 386	4 386
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		0	893
Tulu sihtfinantseerimisest kokku	10	1 717 403	1 646 334

AS Saarte Liinid juhatus peab vajalikuks märkida, et 2015. aastal lõpetati Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Rahandusministeeriumi vahelise kokkuleppega vaidlus AS Saarte

Liinid ja Rahandusministeeriumi vahel, mis toimus seoses Rahandusministeeriumi poolt läbiviidud auditi lõpparuande järelustega. Vaidluse lõpetamiseks tehtud kompromisslahendusena vähenes AS Saarte Liinidele eraldatud sihtfinantseerimine 265 599 euro võrra. Omapoolse kompromissina loobus Rahandusministeerium teistest äriühingu vastu esitatud nõuetest ning sellest tulenevalt korrigeeriti sihtfinantseeritud põhivara amortisatsiooni kajastamist äriühingu tuludes. Korrigeerimise tulemusel vähenesid tulud sihtfinantseerimisest 2015. aastal kokku 57 722 euro võrra.

Lisa 16. Muude oluliste kasumiaruande kirjete all-liigendused

Eurodes, aasta kohta

Muud äritulud	Lisa	2015	2014
Muud viivisintressitulud, leppetrahvid		66 865	53 685
Muud äritulud kokku		66 865	53 685
Kaubad, toore, materjal ja teenused	Lisa	2015	2014
Elekter		-289 290	-370 830
Kütus		-148 293	-128 215
Remont ja hooldus		-281 880	-255 131
Laadimine, lossimine ja transport		-718 973	-723 297
Maa rent	13	-21 943	-8 121
Hoonete ja ruumide kasutusrent	13	-20 705	-29 510
Sõidukite kasutusrent	13	-40 606	-37 896
Teenused		-249 026	-126 743
Kaubad, toore, materjal ja teenused kokku		-1 770 716	-1 679 743
Mitmesugused tegevuskulud	Lisa	2015	2014
Majanduskulu		-231 084	-279 524
Sidekulud		-23 524	-18 932
IKT riist- ja tarkvara rent	13	-2 953	-4 225
Töömashinate ja seadmete rent	13	-4 233	-10 371
Mitmesugused tegevuskulud kokku		-261 794	-313 052
Tööjõukulud	Lisa	2015	2014
Palgakulu		-1 467 414	-1 300 031
Erisoodustused		-18 654	-37 303
Erisoodustuste tulumaks		-6 404	-11 682
Erisoodustuste sotsiaalmaks		-10 567	-18 357
Sotsiaalmaksud palkadelt		-494 178	-440 693
Tööjõukulud kokku		-1 997 217	-1 808 066
Tööjõukulude kapitaliseerimine			
Palgakulu kapitaliseerimine		77 177	74 281
Sotsiaalmaksude kapitaliseerimine		26 086	25 246
Tööjõukulude kapitaliseerimine		103 263	99 527
Põhivara kulum ja väärtuse langus	Lisa	2015	2014
Materiaalse põhivara kulum	6	-2 687 296	-2 451 110
Immateriaalse põhivara kulum	7	-7 740	-7 740
Põhivara kulum ja väärtuse langus kokku		-2 695 036	-2 458 850

Lisa 17 Finantstulud- ja kulud

Eurodes, aasta kohta

	2015	2014
Intressikulud	-88 348	-97 384
Kokku finantstulud ja –kulud	-88 348	-97 384
	2015	2014
Intressikulude kapitaliseerimine	3 168	7 499
Kokku intressikulude kapitaliseerimine	3 168	14 647

Lisa 18 Laenude tagatised ja panditud varad

- Kinnistule nr. 1010234 nimega „Kuivastu sadama” IV järjekohale, kinnistule nr. 1046932 nimega „Virtsu sadama” IV järjekohale ja kinnistule nr.1649732 nimega „Virtsu sadama laiendus” I järjekohale, kinnistule nr.862832 nimega „Rohuküla sadam” II järjekohale ja kinnistule nr. 896333 nimega „Heltermaa sadam” III järjekohale on seatud ühishüpoteek Danske Bank A/S kasuks summas 2 700 000 eurot.
- Kinnistule nr. 1010234 nr. nimega „Kuivastu sadama” II järjekohale, kinnistule nr.1046932 nimega „Virtsu sadama” III järjekohale, kinnistule nr. 862832 nimega „Rohuküla sadam” I järjekohale ja kinnistule nr.896 333 nimega „Heltermaa sadam ” I järjekohale on seatud ühishüpoteek AS SEB Panga kasuks summas 40 000 000 EEK (2 556 466 eurot).
- Kinnistule nr. 1010234 nimega „Kuivastu sadama” V järjekohale, kinnistule nr.1046932 nimega „Virtsu sadama” V järjekohale, kinnistule nr.862832 nimega „Rohuküla sadam” III järjekohale, kinnistule nr.896333 nimega „Heltermaa sadam ” IV järjekohale ja kinnistule nr.1649732 nimega „Virtsu sadama laiendus” II järjekohale on seatud ühishüpoteek AS SEB Panga kasuks summas 3 000 000 eurot.

Laenude tagatiseks panditud varade soetusmaksumus on 47 783 718 eurot, kogunenud kulum 11 881 578 eurot ja jääkmaksumus 35 902 140 eurot.

Lisa 19 Tehingud ja saldod seotud osapooltega**Juhatuse ja nõukogu liikmete tasu**

AS Saarte Liinid töö suunab kuueliikmeline nõukogu, igapäevatööd juhivad kaheliikmeline juhatus. Juhatuse, nõukogu ja auditikomitee liikmetele arvestati aruandeaastal tasu (palk, preemia ja muud hüvitised) 152 418 eurot (2014. a. 113 890 eurot). Juhatuse ja nõukogu liikmed ei saa ettevõttelt pensioniga seotud õigusi.

Lahkumishüvitised

Juhatuse liikmetele makstakse tema tagasikutsumisel töövõime kaotuse tõttu või tagasikutsumisel, mis ei ole seotud lepingu rikkumisega, kolme kuu tasu. Juhatuse liikme surma korral makstakse hüvitist nelja kuu töötasu ulatuse abikaasale või lastele.

Tehingud seotud osapooltega

Aruandes on seotud osapooltena käsitletud ettevõtte omaniku, nõukogu liikmete ja juhatuse liikmetega seotud ettevõtteid ja ametiasutusi. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja Veeteede Amet on AS Saarte Liinid omaniku esindajad, AS Saarte Liinid juhatuse liikmed kuuluvad Saare Kütus AS, Kuressaare Veevärgi ja Saaremaa Ettevõtjate Liit MTÜ juhtorganisse.

Eurodes

Ettevõtte nimi	Müük 2015	Nõuded 31.12.2015	Ost 2015	Võlad 31.12.2015
RIS Grupp OÜ	158	0	0	0
Saare Kütus AS	2 275	0	120 471	5 979
Saaremaa Ettevõtjate Liit MTÜ	0	0	708	195
Veeteede Amet	25 611	2 690	81 854	0
Riigimetsa Majandamise Keskus	57 486	0	0	0
Kuressaare Veevärgi	0	0	11 978	1 780
Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium	0	0	2 879	0
			(riigilõiv)	

Eurodes

Ettevõtte nimi	Müük 2014	Nõuded 31.12.2014	Ost 2014	Võlad 31.12.2014
Saare Kütus AS	2 730	0	71 648	2 135
Saaremaa Ettevõtjate Liit MTÜ	0	0	683	0
Veeteede Amet	166 420	4 191	72 446	0
Kuressaare Veevärgi	0	0	12 468	381
Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium	0	0	3 219	0
			(riigilõiv)	

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Eelmiste perioodide jaotamata kasum	8 087 034 eurot
Aruandeaasta puhaskasum	656 289 eurot
Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist	8 743 323 eurot

Villu Vatsfeld Juhatuse liige */allkirjastatud digitaalselt/*

Jaanus Tamkivi Juhatuse liige */allkirjastatud digitaalselt/*

Kuressaare, 29. märtsil 2016. a.

JUHATUSE JA NÕUKOGU LIIKMETE ALLKIRJAD 2015 MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Käesolevaga kinnitame majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust.

AS Saarte Liinid 2015 majandusaasta aruanne on kinnitatud ainuaktsionäri poolt korralisel üldkoosolekul 27.aprillil 2016. aastal.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristen Michal
Majandus- ja taristuminister

Juhatus:

Villu Vatsfeld	Juhatuse liige	/allkirjastatud digitaalselt/
----------------	----------------	-------------------------------

Jaanus Tamkivi	Juhatuse liige	/allkirjastatud digitaalselt/
----------------	----------------	-------------------------------

Nõukogu:

Ain Seppik	Nõukogu esimees	/allkirjastatud digitaalselt/
------------	-----------------	-------------------------------

Ain Tatter	Nõukogu liige	/allkirjastatud digitaalselt/
------------	---------------	-------------------------------

Marek Uusküla	Nõukogu liige	/allkirjastatud digitaalselt/
---------------	---------------	-------------------------------

Jüri Saar	Nõukogu liige	/allkirjastatud digitaalselt/
-----------	---------------	-------------------------------

Tarmo Mänd	Nõukogu liige	/allkirjastatud digitaalselt/
------------	---------------	-------------------------------

Kaido Kaasik	Nõukogu liige	/allkirjastatud digitaalselt/
--------------	---------------	-------------------------------

MÜÜGITULU JAOTUS VASTAVALT EESTI MAJANDUSE TEGEVUSALADE KLASSIFIKAATORILE (EMTAK)

Eurodes

EMTAK koodide lõikes	2015	2014
EMTAK 52 221		
Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused	5 495 072	5 385 726
EMTAK 68 201		
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	102 963	111 241
Müügitulu kokku	5 598 035	5 496 967

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Saarte Liinid aktsionärile:

Oleme auditeerinud lehekülgedel 23 kuni 52 esitatud AS Saarte Liinid raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsseisundi aruandest seisuga 31. detsember 2015, antud kuupäeval lõppenud aruandeaasta kohta koostatud koondkasumiaruandest, omakapitali muutuste aruandest ja rahavoogude aruandest, oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõttest ja muudest selgitavatest lisadest.

Juhatus vastutus raamatupidamise aastaaruande koostamise eest

Juhatus vastutab nimetatud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esituse eest kooskõlas Eesti raamatupidamise seaduse ja rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Komisjoni poolt ning sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeauditori vastutus

Meie vastutame arvamuse eest, mida avaldame nimetatud raamatupidamise aastaaruande kohta meie auditi põhjal. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Need standardid nõuavad, et me järgime eetikanõudeid ning planeerime ja viime auditi läbi saamaks põhjendatud kindlust asjaolule, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi vigu.

Audit hõlmab protseduuride läbiviimist eesmärgiga saada tõendusmaterjali raamatupidamise aastaaruandes esitatud arv näitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta. Sooritatavad auditi protseduurid sõltuvad vandeauditori hinnangutest, sealhulgas hinnangust riskile, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada olulisi vigu, mis tulenevad pettusest või eksimusest. Nimetatud riski hindamisel, eesmärgiga planeerida asjakohaseid auditi protseduure, võtab vandeauditor arvesse raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja õiglase esitusviisi tagamiseks ettevõttes juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid ei anna hinnangut selle toimivuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse ja juhatuse poolt antud arvestushinnangute põhjendatuse ning raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et meie kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Oleme seisukohal, et raamatupidamise aastaaruanne kajastab olulises osas õiglaselt AS Saarte Liinid finantsseisundit seisuga 31. detsember 2015, aruandeaasta majandustulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti raamatupidamise seaduse ja rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Komisjoni poolt.

29. märts 2016

/allkirjastatud digitaalselt/

Veiko Hintsov
Vandeauditor nr 328
AS Deloitte Audit Eesti
Tegevusluba nr 27

/allkirjastatud digitaalselt/

Mariel Akkermann
Vandeauditor nr 574

AS Saarte Liinid
(registrikood: 10216057)
KORRALISE ÜLDKOOSOLEKU OTSUS

AKTSIASELTSI ÄRINIMI JA ASUKOHT

Aktsiaselts Saarte Liinid, asukohaga Rohu 5 Kuressaare, Eesti Vabariik

OTSUSE TEGEMISE AEG JA KOHT

Tallinn, 10.mai 2016, algus kell 14:00, lõpp kell 15:00

AINUAKTSIONÄR

Eesti Vabariik, keda seaduse alusel esindab osalust valitseva ministrina majandus- ja taristuminister Kristen Michal

Aktsiate/häälte arv: 66 366

OSAVÕTJAD

Ainuaktsionäri esindaja -
üldkoosoleku juhataja:

majandus- ja taristuminister, Kristen Michal,
üldkoosoleku õigustes

Kutsutud:

nõukogu liige Ain Tatter
juhatuse esimees Villu Vatsfeld
peaanalüütik Mario Lambing
analüütik Regina Raukas
ministri nõunik Kätlin Atonen
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi
analüütik Regina Raukas

Vastavalt "Äriseadustiku" § 298 lg 1 punktidele 7, § 305 lõikele 1, § 328, § 329, § 334 lõikele 1, § 335, § 336 lõikele 3 ja "Riigivaraseaduse" § 5 lõikele 1, ning vaadanud üle AS Saarte Liinid juhatuse esimehe aruande 2015.a. majandustegevusest, nõukogu aruande 2015.a. tegevusest:

AKTSIASELTSI KORRALINE ÜLDKOOSOLEK OTSUSTAS

1. Kinnitada AS Saarte Liinid korralise üldkoosoleku päevakord.
2. Kinnitada 2015.a majandusaasta aruanne ja audiitori järeldusotsus (lisatud).
3. Kinnitada AS Saarte Liinid 2015. aasta kasumi jaotamine alljärgnevalt:
Puhaskasum summas 656 289 eurot jätta jaotamata ning kanda jaotamata kasumisse.
Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist on 8 743 323 eurot.
4. Nimetada AS Saarte Liinid 2016-2018.a. audiitoriks Aktsiaselts PricewaterhouseCoopers, registrikood 10142876, aadress Pärnu mnt 15, Tallinna linn, Harju maakond, 10141, paksumuse maksumusega 26 700 (kakskümmend kuus tuhat seitsesada) eurot.

Koosoleku juhataja

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristen Michal

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Sadamate töö ja veeteede kasutamisega seotud tegevused	52221	5495072	98.16%	Jah
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	102963	1.84%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 4530140
Faks	+372 4530149
E-posti aadress	info@saarteliinid.ee
Veebilehe aadress	www.saarteliinid.ee